

Iskate vaš četrtek in
v Mariboru s poštnim
dom za celo leto 25 din.,
pol leta 12-50 din., četiri leta
900 din. Izven Jugoslavije
46 din. Naročnina se pošlje
na upravnishvo „Sloven-
ski Gospodar“ v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Lah se dopišuje do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 115.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Kopo-
piši se ne vračajo. Uprav-
nišvo sprejema naročnice,
inzerate in reklamacije.
Cene inzeratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
primeren popust. Neap-
reklamacije so poštno
proste.
Čekovni račun poštno
urada Ljubljana št. 10.665.
Telefon interurban št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

43 številka

MARIBOR, dne 11. oktobra 1928

57 letnik

Kaj je z Radičem?

Štefan Radič je zbežal v poletju preko Madžarske in Avstrije v London na Angleško. Iz Beograda so raz-
trosili vesti, da bodo Radiča vtaknili pod ključ, mož se
je zbal teh pretenj in si poiskal osebno varnost v tujini.
Med hrvatskim narodom je veliko začudenje, ker je zbe-
žal njegov večletni voditelj, ga že ni tako dolgo nazaj
in Hrvati so prepuščeni na milost in nemilost beograjs-
skim centralistom.

V Beogradu namigavajo prav resno, da sta Radič
in Pašić vedela drug za drugega. Nekatere vesti celo
naglašajo, da igrata Radič in Miklavž Pašić pod enim
klobukom. Morda je celo Pašić dal Radiču migljaj, da
naj gre iz Hrvatske. Kaj če je Radič celo dobil od Pa-
šića denar za beg? Kajti danes potovati in ostati več
mescev v dragi tujini, to stane milijone. Na vsak način
je Radičev beg zakrit v tajinstveno meglo.

Vprašanje je: Kaj počenja Radič na Angleškem?
Ali bo za hrvatsko politiko kaj dosegel? Ali bo njegov
pot imel tudi kaj uspeha za cel naš boj proti centra-
lizmu, za borbo proti Beogradu, katerega bijejo naši
poslanci?

Dosedaj smo zvedeli, da se je Radič v Londonu
razgovarjal z angleškimi pisatelji ter uredniki listov.
Mogoče, da je podučil nekatere angleške politike o raz-
merah v naši državi, o boju Slovencev in Hrvatov proti
centralizmu. A eno je gotovo: Angleži se ne marajo
vmešavati v notranje zadeve jugoslovanske države. Ve-
liki angleški listi pišejo, da, kakor se Jugoslovani ni-
majo pravice vmešavati v notranjo ureditev angleške
države, tako tudi Angleži ali Francozi nimajo glede
razmer v državi SHS nič posla. Značilno je, da se Ra-
diču, dasiravno že več mesecev biva v Londonu, ni po-
srečilo priti v stik s kakim angleškim ministrom ali
uplivnim politikom.

Torej! Kaj je Radič dosegel med Angleži? Nič! To
je presneto slaba politika.

Pravijo, da bo iz Londona potoval Radič v Švico.
Tam zboruje Društvo (Liga) narodov, ki ima nalogo,
da prepreči spore med državami in deluje proti izbruhu
vojske. Liga narodov se je dosedaj slabo izkazala. Ne
zmeni se dosti za spore in pritožbe iz posameznih držav.
Tako tudi vidimo, da Liga noče nastopiti prav nič proti
zemljelačnemu Italijanu. Lah nam je ugrabil okoli pol
milijona Slovencev in Hrvatov. Tem se strašno slabo
godi pod Lahom. Vzel nam je Trst, Zadar, in sedaj še
Reko ter vse dohode in izhode Jadranskega morja. A
slavna Liga narodov se za vse pritožbe trpečih naših
bratov ob Adriji ne zmeni.

Hrvatje med tem po Radičevi krivdi zavlačujejo
čas naše gospodarske in politične rešitve od srbijanskega
centralističnega Beograda. Po Radičevi zaslugi — ker
70 njegovih poslancev sedi doma za pečjo — lahko Srbi-
janci počenja, kar hočejo. Srbi nas obkladajo z novimi

davki in staroveškimi zakoni, zavzemajo v Sloveniji in
Hrvatski postojanko za postojanko, a Hrvate vse to ne
zgane. Ko nam bodo centralisti vlekli že kožo s hrbta, bo
še Radič s svojimi 70 poslanci vedno sanjal o »repu-
blici«

Samo ta primer naj služi čitateljem: Že na naše šole,
posebno gimnazije in urade silijo Srbijance-profesor
je in uradnike. Naše sinove pa odstavljajo, jemljejo jim
kruh. Na vseučiliščih v čeli državi je sedaj okoli 14000
dijakov, od teh 10.000 Srbov. Tako bodo polagoma vsa
višja mesta zasedli Srbijanci. Jedli bodo beli kruh, a
Slovenci in Hrvati bodo smeli ostati samo še hlapci, vi-
ničarji, sluge ali pa tovarniški delavci, oziroma rudar-
ji v Ameriki.

Kaj pomaga Radiču beg, kaj njegovo razgovarjan-
je z angleškimi pisatelji, kaj potovanje v Švico k Ligi
narodov, kaj njegovo pisanje o »republiku«, če pa noče s
svojimi 70 poslanci poslužiti sredstva, da bi z našimi in
drugimi protivladnimi poslanci pomagal razbiti okrutni
srbijanski centralizem v Beogradu!

Pravijo, da se Radič sploh ne bo več vrnil. In če se
pa bo, je gotovo, da bo moral priznati, da je njegova za-
pečnjaška politika kriva našega sedanjega žalostnega
položaja.

Ali se bodo Hrvati, ali se bo Radič kedaj spameto-
val? Morda že; a bojimo se, da bo tedaj že — prepozno.

Vsi za enega, eden za vse!

Že ponovno je »Slov. Gospodar« pisal, da bi bili
kmetje nespametni, ako bi nosili svoj denar v banke.
Ta denar služi potem fabrikantom in veletrgovcem, do-
čim ga za kmeta ni. K temu bi jaz pristavil še to: Kaj
nam treba mestnih bank? Ali nimamo v vsaki župniji
svoje kmečke banke? Kar so fabrikantom in trgovcem
njihove banke, to so za nas naše kmetijske posojilnice-
zadrugé. To so naše banke. Te banke vodimo mi sami
in jih lahko kontroliramo in v teh kmetijskih bankah
more naš kmet še dobiti posojilo po človeški obrestni
meri. Te naše banke-posojilnice si ne iščejo zaslužka
na račun kmetov in ne odirajo kakor mestne banke. Sa-
mo ena primera: Posojilnice obrestujejo hranilne vloge
po 5—6 odstot, od posojil zahtevajo 6—7 odstot. In ban-
ke? Te obrestujejo vloge po 8—9 odstot, včasih tudi 10,
za posojila pa računajo do 20 odstot. in še čez. Kje je
tukaj oduševstvo? Tisto malo čistega dobička, kar ga na-
pravijo posojilnice, ostane zadrugi, ki je last nas vseh.
Čisti dobički bank pa gredo za visoke plače g. bančnih
ravnateljev, tantijeme upravnih svetnikov, za tovarne
in tako dalje.

Kdor to bere in premišljuje, si bo mislil, da gotovo
ni tako nespametnega kmeta pod solncem, ki bi nosil svo
je prihranke v banko. In vendar vsi vemo, da se to na
žalost še prepogosto dogaja. Pa ne samo to: dobijo se
celo kmetje, ki dvigajo iz posojilnic ter nosijo denar v

banke, ali pa posojujejo trgovcem. Dobijo se kmetje, ki
se polakomnijo tiste male razlike pri obrestih, nalagajo
v bankah in si s tem vžgejo na čelo sramotno znamenje
izdajalca kmečkega stanu.

To je nezavednost in obenem nehvaležnost tako
ogromna, da se ne more dovolj ožigosati.

Ni še dolgo tega, kar mi je načelnik neke hranilnice
in posojilnice pripovedoval ta le slučaj:

Pred nekako desetimi leti, ko sem bil ravno prevzel
načelstvo posojilnice, smo dali večja posojila srednjemu
kmetu, ki je bil na tem, da mu bo prodano posestvo.
Nismo radi dali toliko, pa dali smo, da rešimo enega
kmeta propada. Posojilo je dobil po 5 odstot. Mož si je
s tem posojilom opomogel ter začel med vojno celo na-
lagati. Z leti si je prihranil precejšen znesek. Zadnji
uradni dan pa pride s svojo knjižico in hoče ves de-
nar dvigniti. Odborniki, kateri smo uradovali, smo se
začudili. Mož je bil v zadregi, končno pa je priznal, da na
merava denar posoditi trgovcu, ki mu ponuja 8 odstot.,
posojilnica pa daje samo 6. Tedaj pa sem se razjezil
kakor že dolgo ne in sem možakarju povedal par gor-
kih. Bilo ga je sram in pustil je svoj denar v posojil-
nici. Torej: kadar je kdo v stiski, tedaj je dobra poso-
jilnica, ako pa ima denar, tedaj gre mimo posojilnice
in se še ne ozre nanjo.

Tako mi je pripovedoval načelnik, ki že dolgo let
požrtvovalno in za »božji lon« načeljuje posojilnici. —
Mislim, da je še več načelnikov, ki bi lahko iz svoje
izkušnje kaj podobnega povedali.

Navedeni primer nam dobro kaže, kako malo sta-
novske zavednosti še imajo nekateri kmetje. Za nekaj
judeževih grošev so pripravljene izdati in prodati svoje
stanovske koristi.

Dobro bi bilo, da bi naš priljubljeni list »Slovenski
Gospodar« še marsikaj prinesel in nam kazal, kaj je
zadružna zaveza, kaj je stanovska zavednost, kaj pomeni
pregovor: »Vsi za enega, eden za vse« in kakega pomena
za nas so naše kmečke banke, naše hranilnice in poso-
jilnice. Priti mora tako daleč, da bomo s prstom ka-
zali na izdajalce kmečkega stanu.

O letošnji trgatvi.

Ne zadostuje še za dobro vinsko kapljico samo, če
smo poletna opravila v vinogradu izvršili vestno in po
najboljših praktičnih izkušnjah. Za dober vinski pride-
lek, kakor za rentabilnost vinogradništva sploh je trga-
tev in spravljanje mošta največje važnosti, kajti do-
stikrat je baš nepravilno ravnanje pri trgatvi in spravl-
ljanju mošta vzrok, da našega vina ne moremo prodati,
kakor bi želeli. Pri letošnji trgatvi pa bo treba še prav
posebne previdnosti. Letos grozdje neenako zori, mnogo
ga je napadenega od kisljaka in bolnega od peronospo-
re, oidijsa in trnega pikca. Če hočemo imeti od letošnje-

prvem srečanju. Bil je brez konca nosa, dve luknji sta
mu zijali iz preostanka in obraz mu je bil strašno spa-
čen. Ljudje so začeli govoriti, da mu je sam ta rogatič
bognasvaruj odgriznil nos, ker se je upal ob polnoči na
pokopališče in je tamkaj celo pljuval in krel. . . . Taka je
bila toj zgodba s Koferečevim nosom. Sklenil sem, da
se mu bom ognil v prihodnje daleč na okrog in polhov
ne bom lovil v njegovi družbi za nobeno ceno.

Te počitnice sem obdržal dolge kodre, niti oče se
ni upal več poklicati Kofereca, da bi mi obalinal glavo
in namazal vrat s svojo slino.

Počitnice so že šle proti koncu in jaz sem se v duhu
že poslavljaj od preljubega mi doma. Par dni pred od-
hodom v šolo je šla mimo naše hiše čudna procesija.
Naprej je stopal žandar z nasaženim bajonetom, za njim
so nesli štirje črno pobarvano krsto. Šli so mimo nas in
navzgor proti gozdu. Nobeden si ni znal razložiti tega
čudnega, za naše kraje naravnost nemogočega spreveda.
Predno so se vrnili ti čudni pogrebci, je že znal mlinar
povedati, da je bila pri njem Gajska Katra in mu za-
upala nekaj groznega. Pravila mu je, da je Koferečeva
koza meketala prav na daleč slišno en dan in celo noč.

Katra je šla pogledat in videla, da je bila žival pri-
vezana za vrh k v zemljo zabitemu kolcu. Reva je po-
puliła do gole prsti vso travo, kakor daleč jo je pustila
vrh, a ko ni bilo kaj več za pod zobe, je koza postala lač-
na ter žejna in se spustila v obupni meket — klic na od-
pomoč. Katra je odvezala bradačo in stopila h Kofereč-
vi bajti, ki je bila zapahnjena. Pogledala je skozi okno
in se ustrašila, da bi jo bil skoraj oplazil sam božji
»žlak«

Na tleh v izbi je ležal na hrbtu v mlakah stete krvi
in z zevajočo rano preko vrata Koferec. Katra je šla, kar
so jo nesle starostne noge in zaupala grozni prizor žu-
panu. Župan je javil celo žaloigro žandarmeriji in sedaj
so šli, da položijo žrtev v krsto in jo pokopljejo.

Tako mlinar, Pogrebci in žandar so se kmalu vrnili.
stopali molče mimo hiše in zavili proti fari.

Koferecu niso zvonili. Pokopal ga je grobokop čisto

Januš Golec:

Ne kliči vruga!

(Konec).

Kot dijak gimnazijec sem tako rad pohajal po šu-
mah krog rojstne hiše, kjer sem nabiral gobe. Pri tem
poslu sem imel na veliko veselje tudi srečo. Ko sem na-
tanko pretaknil vse kote, kjer so rastle gobe in bil že
precej obložen s tem zlahtnim plenom, sem sedel na
mah pod obsežen hrast in tamkaj čital.

Necega zločnega popoldne sem bil zopet po gobjem
lovu ves zapolnjen v knjigo pod hrastom. Čisto ne-
slišno se je vsedel nekdo tik mene in mi pogledal preko
rame. Ozrl sem se, prestrašil ter prebledel, da mi je za-
prla groza glas. . . . Tik mene je sedel Koferec, a stra-
šno spahenega obraza. Manjkalo mu je konec nosa in
iz še preostalega dela sta strašili v javnost dve globoki
luknji. . . . Pri pogledu v ta spaheni obraz me je takoj
prešinil spomin izza lanskega leta: lani ga je ugriznil
zlodej z jeklenim zobom v nogo, letos pa mu je odgriz-
nil konec nosa in mu razvlekel ter razroval obraz v
strašne poteze. . . . Koferec je uganil mojo usupljenost,
a se je samo zlohotno nasmehnil in menil, da je tudi
on čital v tujini, sedaj ga pa že zapuščajo oči in ne mo-
re več. Nisem mu nič odgovoril, tudi pogledal mu nisem
več v obraz, ker je postal ta človek zame trenutno ne-
kaj mrzlično groznega, da bi jo bil gotovo potegnil pred
njim, ko bi se bil upal. Koferec sam mi je najbrž pre-
čital z obraza strah, mi na kratko obljubil, da bova
tudi letos lovila v hlače polhe, pobral svoje dolge ude
in izgnil med drevjem. Hitro sem zaprl knjigo, ceker z
gobami pod pazduho in proti domu.

Doma mi je zaupala stara Roza čudno povest o iz-
gubi Koferečevega nosu. Pravila je, da je tako na spo-
mlad enkrat nesel celo butaro novih bičnikov v Kapele
na sej. Suho robo je dobro prodal in tamkaj popival.
Pri povratku na križpotu — ga je srečal voznik, ki ga

je prosil, naj prevzame na svoje krepke rame srednje
težko vrečo cementa za Markečev žirf v Št. Petru. Ko-
ferec si je za dobro napitnino naložil cement in trdno ob-
ljubil, da ga bo še ta dan oddal na pristojnem mestu.

Voznik se je odpeljal v smeri proti Brežicam, Ko-
ferec jo je kresal proti Bizeljskem. Napitnina me je tako
težila žep, da je spetoma celo zapil in prišvajdral v Št.
Peter enkrat okrog polnoči. Mesto, da bi nesel cement na
breg k Markecu, si je misli: Koferec, zakaj bi vlekel ude
svojega nesrečnega rojstva na Markečev hrib preko ne-
varnih korenin, ko pa je cement za žirf in ta je tik ob
glavni cesti in na ravnem. Koferec je torej sklenil, da od-
loži vrečo na šentpeterskem pokopališču, kjer so obzi-
daval žirf za blagopokojnega Markeca.

Oblačno temna noč je bila. Na polnoč je šlo, ko je
odprl Koferec brez strahu železna vrata na pokopališču.
Bal se ni niti najmanj, saj je stanoval v mrtvašnici nje-
gov znanec — grobokop Magdec. Kar proti mrtvašnici
jo je ubral, a ta je bila zaklenjena. Levo od mrtvašnice
je že bil Markečev žirf, krog jame opeka, pesek in apno.
Koferec je odložil vrečo tik jame, si obrisal pot in pogle-
dal proti nebu. Težki, gosti oblaki so se vlačili po ne-
besnem boku, tajinstven vetrič je vlekel. . . . Koferec je
dognal, da se bo kmalu usul dež — Cement je hotel
zavarovati pred dežjem in je stopil nazaj k mrtvašnici
po kak kos deske, da bi pokril z njo vrečo.

Pod kapom mrtvašnice je nekaj brodil okrog in
kar naenkrat pretresljivo strašno zakričal. . . . Njegov
krik je jeknil po mirodvoru, se razlegal po Št. Petru, a
kateri junak bi se mu naj bil odzval, ko pa je buknil vik
iz pokopališča. . . . Koferec je vikal obupno na pomoč, a
vse tiho. . . . oblaki so se podili preko pokopališča, veter
je začel vleči močnejše, dež je že naškrapal in tudi Ko-
ferec je utihnil. . . .

Nekaj kot železo trdega je pogljal v zid mrtvašnice,
da je glasno zaropotalo, si zakril obraz z obema rokama
in ostavil kar najurnejših korakov mirodvor šentpeter-
skih faranov. . . .

Za tem ga ni bilo dolgo na spregled, a ko se je zo-
pet pojavil med domačini, so se ga ustrašili vsi pri

ga pridelka čim večjo korist, tedaj se ravnamo po naslednjih navodilih:

V normalnih razmerah se začenja pri nas trgati v prvi polovici meseca oktobra. Naši južni bratje trgajo navadno že v drugi polovici meseca septembra. Letos bo treba počakati s trgatvijo do druge polovice oktobra, ako ne bo preveč deževno. Če je namreč jesen deževna, tedaj trgajmo poprej, drugače pa čakajmo s trgatvijo do najvišje zrelosti, da dosežemo boljše kvaliteto. Marsikdo se je že lahko prepričal, kako se množi sladkor v jagodah, zlasti v zadnjem času pred trgatvijo ob ugodnem vremenu. Od grozdnega sladkorja pa tudi zavisi dobra kakovost mošta in poznejšega vina. Trgati je po možnosti ob lepem, suhem in solnčnem vremenu. Predpoldne začnimo trgati še le tedaj, ko se je rosa na grozdu vsaj večinoma že posušila.

V splošnem razločujemo dvojno trgati in sicer predtrgati ali podbiranje ali kakor tudi pravijo parbiranje, to je poznejša trgati tistega grozda, ki je bilo ob glavni trgatvi še nezrelo. To bi bilo potrebno vsled tega, ker je letos, kakor že omenjeno, mnogo pokvarjenega, bolnega in različno zorečega grozda. Kdor bo torej hotel imeti dobro kakovost, bo moral dvakrat ali celo trikrat brati.

Najprej poberejo vso bolno in pokvarjeno grozdje. Isto sprejemo in mošt uporabimo za domače potrebe. To je predtrgati, katero izvedemo kaki teden dni pred trgatvijo. Za glavno trgati si naj pripravi vsak trgalec dvojno, eventualno trojno posodo. V prvo posodo obiramo samo popolnoma zrelo, zdravo in nepokvarjeno grozdje; tudi zlahtno gnilo daje zraven. V drugo posodo dajemo vso bolno in vodo gnilo grozdje ter gnile jagode, ki smo jih iztrebili iz sicer zdravega grozda. V tretjo posodo bi pa eventualno trkali vso nezrelo grozdje. Takšnega grozda bo letos prav veliko in bi se izplačalo, da ga pustimo na trsu in pozneje potrgamo. Ob ugodnem vremenu dozori grozdje lahko popolnoma in se na ta način dobro uporabi. Če je pa nezrelega grozda prav malo ter bi se ne izplačalo ga pozneje trgati, tedaj ga spravimo kar pri glavni trgatvi zase ter uporabimo mošt z uspehom za vinski očet, ki je zelo fin in včasih dražji od vina. Nikdar pa ne prešamo slabo zrelega grozda z zrelim skupaj, ker bi sicer pozneje vina ne mogli predati.

Ako je le količaja mogoče, trgajmo vsako sorto posebej, da dobimo sortna vina. Takšna vina se dražje plačujejo, nego mešana iz sicer enako dobrega grozda. Na vsak način pa bomo enako zrele in enako fine sorte zase. Samo vino izhajajoče od dobrih in finih sort smemo ponujati na trg, ako želimo vinograditi z uspehom. Zato pa naj vsak vinogradnik izbira odslej samo najboljšo sorte za obnavljanje svojih vinogradov. Vinogradi s slabimi sortami pri nas ne bodo prišli več v poštev, temveč bodo njih lastniki od vinskoga trga v doglednem času popolnoma izključeni.

Pri trgatvi in prešanju je največja stvarnost zelo namočiti. Posodo je pred in po uporabi oprati s čisto vodo in očistiti s krtačo da odstranimo skisane razne ostanki in sestavin mošta, ki so obvisle na posodi. Najbolje je, pred trgatvijo vso posodo, ki pride pri tem postopu v stik, izmisti z vrele vode, v kateri smo raztopili 5 odstotka sode. Stiska naj se kolikor mogoče naglo, da

sam v oni kol, kjer je že počival Hofbauerov Lejz, ki se je bil na groze ter strah cele fare obestil pred nekaj leti. Odkel sem nazaj v šole in porabil na Kofercu nos in njegovo grozno smrt.

Dolge počitnice se spominjam še na to, da so se sčepudje ogibali Kofercove kočure po dnevu, po noči pa vem, da ni še morda danes nikdo ne upa mimo. Kedar koli se je nevarno pooblašilo in so začeli oblaki groziti s ledenimi hribi in je nevarno gume iz smeri Kofercove kočure, so se ljudje križali in bili upnega menenja: v oni prometni bajti je nekje hudičev jekleni zol in po tega hudič sloveč meč gromom in bliskom. Zadržaste oči, da je so matere navašale h pokrštni in pridnosti, še: kdo in pridni hodi, če me, pride po te strašni Koferc brez mesa in s peklenskimi zobom. Rajni Koferc je ostel torej strašilo na oči in mladino.

Na strašnega Koferca sem bil že davno pozabil, se vrnem domov iz svetovne vojne in sem enkrat slučajno brskal po župnijski kroniki. Zadel sem na ime Koferc in čital tamkaj njegovo povest, katero je zaupala papirju duhovne roka res tako, kakor se je doigrala v resnici brez babjevnih primesi. Gospod rajni naš župnik je zapisal, da Koferc ni ugriznil na veliko soboto zločej, ampak so streljali ob priliki procesije v Kozjem iz vojaškega revolverja in čudno — krogla, ki je bila izstreljena v zrak, je na 2000 korakov zadela Koferca v nogo. Celo zadelo si je Koferc sam razpukšal, ko se mu je izgnajla jeklenka iz noge. Nosa mu tudi ni odščipnil vrag, ampak šentpeterski grobokop Magdec je imel pod kapom nastavljen močno železo ali past za podganice. Past je bila visoko na deski, s katero je hotel ubiti Koferc pokriti cement. Ker ni videl v temni noči, je malo preveč od blizu pogledal in čep — past se je sprožila, Koferc je bil prepočen s svojim nosom, ki je postal žrtve železa. Zakaj si je Koferc prerezal vrat in umrl čisto sam kot samomorilec, gospod župnik ni za beležil. Dostavil je še samo Kofercovi storiji, da ga je dal pokopati v svaričen vrgled drugim v neblagoslovljeni kot za živo mejo, kjer počivala od početka župnije do danes samo dva. Gospod župnik je zaključil Kofercov životopis s besedami: Kakšno življenje, taka smrt! Govorice preprostega naroda, da ima sveze s takim peklenskim, so na bile dobrodošle, ljudje so se ga bali, a in praznovernih govoric je postala istina in to ob Kofercu, za celo župnijo žalostni smrti.

ne pride zmečkano grozdje preveč z zrakom v dotiko. Zračni kisik kviri mošt in povzroča večkrat poznejše rjavenje vina. V slabih vinskih letinah je treba posebno paziti na vsako malenkost, ker nam vsak, tudi najmanjši pogrešek utegne povzročiti velikansko škodo.

Najboljše stiskalnice za manjše obrate so naše stare lesene stiskalnice. Slaba stran teh stiskalnic je ta, da pride zmečkano grozdje in mošt z zrakom preveč v dotiko. Nič kaj apetitno ni, ako nečedni možakarji obdelujejo vinsko brozgo in tropine s svojimi umazanimi nogami. V tem oziru bi se dale tudi te vrste stiskalnic izpopolniti in bi bile tedaj še boljše. Za velike obrate najboljše stiskalnice so hidraulične stiskalnice, ki so pa tudi najdražje. Pri prešanju je uporabljati kar najmanj orodja, zlasti železnega, ki je čestokrat vzrok počenjenja vina.

Če se bomo pri trgatvi držali zgoraj omenjenih navodil, tedaj bomo naprešali dobro vinsko kapljico, katero bomo tudi lahko vnovčili. V tem oziru so drugi narodi, na primer Nemci, Francozi in drugi naprednejši od nas. Oni imajo v te svrhe tudi moderne priprave in večje strokovne sposobnosti. Mi bomo pricapljali še le čez dolgo vrsto let za njimi. Učimo se torej od naprednih vinorejcev, da bomo dvignili naše vinarstvo do višje stopnje.

Ivan Štampar, ekonom grajščine Ormož.

Kmetijska dela v mescu oktobru.

Doma na dvorišču in pri živini. Oktober je mesec spravljanja vseh tistih poljskih pridelkov ter raznih več ali manj zlahtnih sadežev, ki jih kmetovalec spravlja kot poslednje pod streho. V ta namen zasežimo vse šrambe in prostore našega krova in jih pred uporabo očistimo vsakršne nesnage. Krompir in korenstvo je treba spraviti v hladno klet ter ga večkrat pregledati, da se ne pokvari. V toplih in vlažnih kletih nam krompir in korenstvo rado gnije, proti pomladi pa hitro kali in odganja. Toplina krompirjeve kleti naj ne presega 6 stopinj C. Ako imamo premalo krova za krompir in korenstvo, tedaj si odpomoremo s podpisnicami, ki jih skoplujemo na njivi ali pa v bližini hiše. V podpisnicah moremo te sadeže izvršno hraniti tako, da nam ostanejo bolj zdravi, kakor v vlažnih in zaduhlih kletih. Podpisnice so 25 cm globoke, 2 m široke in poljubno dolge jame, v katere se vlagajo gomolji in korenstvo v podobi strehe. Čim več imamo sadežev za vlaganje, tem daljša mora biti jama. Dokler ni mraza, zasujemo zemljo le ob obeh straneh kupa in sicer za približno 1 dm debelo, da lažje uhaja puh iz kupa. Ko pa pritisne mraz, je kupe do pol metra na debelo pokriti z zemljo, da vloženo korenstvo ali krompir ne zmrzne. Okoli kupa napravimo jarek, da deževnica lahko odteka.

Živino pasemo širok po travnikih, dokler ni slane. Prehod od zelene krme na suho naj se vrši postopoma, da živali ne zmršavijo. Če hočemo molzno govedo obdržati tudi ob suhi krmi pri dobri molži, dodajemo krmi dnevno po dvakrat nekoliko narezane pese ali repe. Svinje začnimo boljše krmiti že sedaj, da dobimo debelejšo slanino. V mescu oktobru začnejo mladice (mlade kokoši) nesti, ako jih krmimo zadostno.

V vinogradu. Grozdje v vinogradu dozoreva in postaja z vsakim dnevom slajše. Koj je letos grozdje v dožnju zraslo, je treba s trgatvijo počakati vsaj do druge polovice meseca. Kdor bo čakal dalje, bo ravnal boljše. O trgatvi sami spregovorimo v posebnem spisu. Po končani trgatvi je misliti na nadomestilo hranilnih snovi, ki smo jih odvzeli zemlji s trgatvijo. Gnojimo s klevskim gnojem, kompostom ali pa tudi z zemljo, ki je na hranilnih snoveh bogata. Po mekod gnoje tudi s kamacenjem, ki rado rampada. Takšno kamacenje je bazalt, škrljavec in lapor. Gnojenje z laporsjem je alast v Nemčiji še od zdavnaj v navadi. Tam kopljejo lapor v času, ko ni drugega dela v jamah in ga vozijo z drobnega vinograde. Ako je po večkratni kopi zemlje manjkalo na vrhu (sepu) vinograde, je isto nadomestiti z drugo. To je potrebno osobito v strmih legah in počinah tleh, kjer opazimo naravnost curljanje zemlje navzdol, ako že samo gremo po vinogradu. Zelene cepjenke je položiti v zemljo ali pogrobiti, da jih mraz ne poškoduje. Osipajmo eno- in dveletno trsje v vinogradu do tretjega žlahtnega očesa, da ne pozebe po zimni. Izkrpajmo luknje, ki so nastale vsled uporabe slabega trsja, z močnimi eno- ali dveletnimi trskami, ki jih obrežemo šele spomladi. Pri sajenju v jeseni, ki je vsekakor boljše od spomladanskega, prikrasjamo samo korenino. Trte, ki so pri sajenju izostale, smejo znati k večjemu 5% vsega posajenega trsja.

V sadonosniku. Spravljajmo zimsko sadje, enako kakor poletno. Natrgano namizno sadje razbirajmo v dve vrsti. Najlepše sadove dajemo k prvi vrsti, slabše in drobnejše in pri hrushkah tudi kamenite pa k drugi vrsti. Najdebelejše in izbrane sadeže ene in iste sorte imenujemo kabinetne sadeže. Sadeže, katerega ne maramo shraniti kot namizno sadje, stolčemo in sprejamo v sadjevece. Razbrano namizno sadje spravimo v hladno šrambo, ki naj bo zračna in ne presuha. Sadno šrambo je treba od časa do časa dobro osnažiti, police pomiti in stene pobeliti. Dobro je tudi prostor večkrat zažveplati, da uničimo glivice, ki povzročajo gnitoba in plesen. V sadni šrambi ne smejo biti predmeti, ki razširjajo oster duh, kakor kislo zelje, repa, ribe itd. V sadni kleti pri 4 stop. C se da sadje shraniti do poletja prihodnjega leta. Fino in občutljivo sadje naladimo na police bolj na zadko, nego trdo in neobčutljivo, ki je lahko uničeno v veli plastek. Polke so lahko

iz 2—3 cm debelih in pol metra širokih desk, ki so razpostavljene na širokih stebrih v razdalji 20—30 cm vsaksebi in pritrdjene ob steni sadne šrambe. Ob robu pribijemo 10 cm široko lato ali remelj, ki brani, da ne pade sadje na tla. V večjih sadnih šrambah najdemo police, ki so zbite iz samih ozkih remeljev, da lažje prihaja zrak med sadje. Zelo pripravne police napravimo tudi tako, da nakopičimo v stojalu lese druge vrh druge. Te posamezne lese se premikajo v stojalu kakor predali v omari.

V drevesnici pregledajmo okulante in prerežimo vezi, ki se zajedajo v kožo. Za nove drevesnice je treba prirejati prostor že sedaj. Ta prostor pognojimo s hlevskim gnojem in ga rigolamo 40—50 cm globoko. Za drevesnice v večjem obsegu moremo zemljišče tudi prerati s plugom-rajolnikom. V sejalnici sejemo peške, ki naj izhajajo od bujno rastočih divjakov, da dosežemo močna drevesa. Ob priliki prešanja raznega sadja imamo najlepšo priliko, da dobimo zanesljivo blago za seme. Jesenska setev pešk je boljša od spomladanske. Peške sejemo spomladi le tedaj, ako v jeseni nismo imeli za to pripravnega prostora.

Na polju. Dovršujmo setev ozimne. Ako sejemo žito, dokler je toplejše vreme, se bolje razraste in pred zimo dobro vkorenini. Iz enega semena zraste v tem slučaju po tri in še več bilk. Če pa sejemo pozno, to je v drugi polovici oktobra, ali šele novembra, tedaj se mla de rastlinice pred zimo ne morejo dobro vkoreniniti in imamo redko žito na njivi. Z zgodnjo setvijo pripravimo torej mnogo žitnega semena. Glede pozne setve pravijo kmetje, da na vsaki korak peti, treba po eno pest več vzeti. Spravljajmo pozno koruzo in sušimo listje od koruznih štrcljev, ali kakor pravijo tudi: koruzno kožuhovino. To listje od koruznega latovja je zelo pripravnno za posteljne slamnice, ker se ne drobi, je mehko in dovolj prožno. Za postelje na bivših avstrijskih orožniških postajah so jemali koruzno kožuhovino in so bile prav čedne. Kmetice, ki si ne morejo nabaviti dragih žimnic in vložkov na vzmeteh, naj opremijo svoje postelje s koruzno kožuhovino in zibale se bodo na naravnih vzmeteh prav tako, kakor bogate meščanke na umetnih. — Zanjimo ajdo in je spravljajmo v kozolce, da ne segnijo ob deževnem vremenu. Ajda je letos tuintam prav dobro obrodila, kar bo tudi znatno pripomoglo k boljši prehrani nižjih slojev. Ruvajmo (pipajmo) peso, repo in korenje ter shranjajmo te pridelke v hladnih kletih. Orjimo jesensko praho, ko so druga nujnejša opravila gotova.

Na vrtu. Okopavajmo zimsko zelje, zimsko solato in zimski ohrovt. Trgajmo paradižnike ter jih ykuhavajmo z dodatkom nekoliko sladkorja. Pri tem ravnamo takole: Snažne paradižnike pristavimo k ognju brez vode, prekubajmo in nato pretlačimo skozi sito. Lupine in seme zavrzemo, mezgo pa pristavimo novič k ognju in dodamo sladkor. Če imamo Wekove Reform-skletnice za shranjevanje, zadostuje za kuhanje kake pol ure, drugače pa je treba kuhati taka dolga meza v kepah od kuhilje odpadla. Sekajmo zelje za ga denimo kisat v primerno leseno posodo. Prazno predprekopamo in pustimo ležati skozi zimo neporavnane. Dalje, gladiole in druge cvetlice, ki ne prenašajo mrazkega mraza, spravimo v rastlinjak. Med lepotehni grmovjem, jagodami in prtilikavci kopamo in gnojimo zemljo.

V kleti. Kako je pripraviti sode, predno jih namoče v uporabo pri trgatvi, smo opisali že prejšnji mesec. Pred napolnitvijo z moštom, je sode zveplati, kar storimo lahko z žveplom na platno, papir ali anker. Žveplo na azbest je najboljše, ker nima nobenega tujega okusa. Z žveplanjem uničimo škodljive glivice, ki se nahajajo v moštu samem. Kvasnim glivicam pa z žveplanjem ne škodujemo, ampak jih še spodbujamo in boljše mu in čistejšemu vrenju. Sode, v katere mislimo vliiti mošt iz močno gnilega grozda, žveplamo močnejše, nego sode, ki jih nalijemo z moštom iz zdravega grozda. V prvem slučaju damo na polovnjak eno platneno treščico, v drugem pa samo polovico. Sodov se smemo napolniti z moštom do vrha. Pred burnim kpenjem se mošt razgreje in raztegne ter bi tekkel pri pilu iz sode, ako ne pustimo nekaj praznega prostora. Ta prazen prostor od površine mošta do pilke naj anasa na polovnjaku 15—20 cm. Ko začne mošt burno vreti, postaviti na sod kipelno veho, ki zabranjuje pristop zraka do mošta, vendar pa omogoča, da ogljenčeva kislina uhaja iz sode. Pod kipelno veho torej kipi mošt, ne da bi prišel z zrakom v dotiko. Kvasnih glivic to v njih dolovanju nikakor ne ovira, temveč samo glivice od plesni birse in očetne glivice, ki brez njega ne morejo izhajati. Kipelne vehe so lahko iz stekla, gline ali pločevine. Ako mošt v sodih razpošiljamo, tedaj ga moramo močno žveplati (enako kakor mošt iz gnilega grozda), da vrenje zadržujemo. Vrhu tega je postaviti v pilke kipelne pice, da nam razvijajoča se ogljenčeva kislina ne razžene sodov. Toplina kleti za mošt naj znaša 12—16 stop. C. Ako hočemo, da mošt dobro in hitro pokipi, uporabljamo čistorejene kvasne glivice. Naročamo jih pri kemičnem preizkuševališču v Mariboru ali Ljubljani.

V čebelnjaku. Začnimo s prezimovanjem čebel. To storimo s skrčenjem čebelnega prostora in zamašenjem vseh odprtín s slamo, tu in tam tudi z vato. Ob priliki prezimovanja se nam je treba prepričati o sposobnosti matice, o moči panja, o količini hrane in o velikosti prostora. Matica ne sme biti starejša od dveh let, sicer jo je zamenjati z mlado. Samo močen panj more dobro prezimiti. Stare delavke ne dočakajo spomladi; zato jih je raje uničiti, da ne jedo zastojn medu. Srednje močen panj mora imeti za zime približno 10 kg medu. Čebelar pustimo toliko prostora, kolikor ga lahko dobro pokri- vajo.

Koga li branje pač ne veseli,
Oktobra ta najprijetnejši čas!

V jeseni vsak le njega si želi
In občuduje trte mili kras.

Ajdo rodno žanjite žanjice;
Repo, peso, zelje in korenje
Brž si skrbno spravljajte ženice,
Zakasnelo vsejate semenje.

Vekoslav Štampar, kletar, Ptuj.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Notranjepolitičen položaj je poostren do skrajnosti. Radikalna vlada si z vsemi obljubami in ugodnostmi ne more pridobiti trajne pomoči Nemcev in Turkov. S svojimi »zavezniki« mora sklepati posebne kupčije od slučaja do slučaja, od enega glasovanja do drugega. Ob priliki razprave glede Reke so nekateri govorniki opozicije primerjali samoradikalno vladu z italijanskim fašističnim režimom. Ta primerjava popolnoma odgovarja in radikali se po svojih listih bavijo tudi z načrti, kakoršne izvaja Mussolini v Italiji. Izredni ukrepi se pa ne priporočajo samo po listih, temveč z njimi se bavi tudi vlada na tajnih sejah.

Vlada obljublja svojim poslancem nove volitve po novem volilnem zakonu, ki bi osigural ogromno večino srbskih mandatov. Govori in piše se, da mislijo celo državo pretvoriti v eno samo volilno okrožje, ki bi bilo razdeljeno na 33 volilnih okrajev. Liste, ki bi dobile v volilnih okrajih relativno večino, bi naj dobile dve tretjini vseh poslancev. Radikali se bavijo z načrtom izglasovati najprej proračun, potem novi volilni zakon, nato pa razpustiti parlament. To so seveda zelo drzne spekulacije, ker bi bilo težko sprejeti tak volilni zakon in ker tudi ni verjetno, da bi krona pod takimi okolnostmi režimu poverila nove volitve.

Med radikalnimi poslanci je precej močna kmetška skupina, ki vedno ostreje nastopa proti raznim ministrom. Na raznih konferencah ne pride do soglasja in prvaki kluba si nepokornih članov ne upajo izključiti, ker se boje razburjenja med volilci.

V Zagrebu snujejo razni advokati in politiki, ki že imajo več strank in še več političnih neuspehov za seboj, neko novo stranko, ki naj bi šla srednjo pot ter posredovala med centralisti in pa med opozicijo.

Sredi tega mesca bo skupna konferenca naše in avstrijske komisije glede obmejnega prometa in drugih obmejnih zadev.

V ponedeljek je bila podpisana pogodba z Grčijo glede našega dela solunskega pristanišča. Grčija odstopi naši državi za 50 let prostor 24.000 kv m, ki je sicer pod grško vladu, a se smatra kot SHS carinska oblast.

BOLGARIJA.

Bolgarska vlada je udušila upor in se pripravlja sedaj na volitve. Čas se ji zdi za to posebno pripravljen. Ječe so polne nasprotnikov gospodske vlade, sodišča — redna in izredna — delujejo s polno paro in do tedaj, ko se bodo šteli volilni glasovi, bo vlada še mnogo svojih nasprotnikov poslala v smrt in pa poglala v beg. Ob koncu vstaje je bilo od vladnih čet pobitih nad 6000 upornikov.

NEMCIJA.

Vlada je predložila državnemu svetu in državnemu zboru pooblastilni zakon. Nekateri listi so vladni predlog prinesli v posebnih izdajah. Predlog predvideva pooblastila za vladu, da sme za bližnjo bodočnost potom urediti izdajati zakonske določbe gospodarske in socialne vsebine, v kolikor to nujno zahteva ureditev gospodarsko-socialnih razmer v državi. Vlada pri tem ni vezana na obstoječe zakone in tudi ne na določbe državne ustave. Mora pa uredbe nemudoma predložiti državnemu svetu in državnemu zboru, ki imata pravico vsako uredbo potom navadno večine razveljaviti. Najkasneje s 31. marcem 1924 izgube vse te izjemne uredbe svojo pravomočnost. — Državni svet je ta predlog sprejel in tako je ukinjena ustava.

Bavarska je središče monarhističnega gibanja, Saško pa imajo v rokah socialisti in komunisti, ki bi stopili celo v socialistično vladu, če se ugodí njihovim zahtevam po osnovanju rdečih čet, ki bi nastopale proti monarhistom.

Nemška valuta je sedaj najnižja na svetu. Za en dolar se plača 900 milijonov mark.

PREVRATNI POSKUSI.

Spaniji sledi Portugalska. Kakor španski generali, tako so se hoteli tudi prvaki konservativne stranke na Portugalskem polastiti državne oblasti. Za čas prevrata so si izbrali zadnje dni pretečenega tedna, ko je prvaki nasprotni stranke kot ministrski predsednik prevzel vladu. Bilo je nekaj bombnih napadov, promet se je ustavil in še danes ni pravih poročil o koncu tega prevratnega poskusa in o notranjem položaju Portugalske.

S prevratom so nadalje poskusili tudi pristaši turškega sultana, ko so novi voditelji Turčije — kemalisti — pripravili novo, moderno in republikansko ustavo. Na čelu sultanistov so stali bivši visoki oficirji in visoka mohamedanska duhovščina. Ta upor je popolnoma udušen. Ker imajo kemalisti velikansko ljudsko večino na svoji strani, se najbrž tudi ne bo ponavljal.

NAŠE PRIREDITVE.

Tombola Udruženja vojnih invalidov v Mariboru se vsi dne 14. oktobra na Glavnem trgu ob 2. uri popol-

dne, ne 7. oktobra, kakor je bilo prvotno poročano. Vsi p. n. pridobitni sloji se naprošajo, da pomagajo vsak po svoji močnosti z različnimi dobroti itd., ker gre vendar za vojne žrtve, ki so izgubile v svetovni vojni svoje ude, dravje, eksistenco ter sploh svojo blagostanje, ki so ga preje imele. Udruženje vojnih invalidov, podružnica Maribor.

Udruženje vojnih invalidov, podružnica Maribor, priredi dne 21. oktobra t. l. — za Sv. Martin in okolico — vinsko trgatev z godbo, v gostilniških prostorih gospoda Berlinger Jožefa v Vešici št. 13, z vsemi k stvari spadajočimi zabavami. Začetek ob 11. uri dopoldne. Za prvovrstno kuhinjo in pijače je preskrbljeno. K prav obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Udruženje vojnih invalidov, podružnica Maribor, priredi shod pri Zgor. Sv. Kungoti pri Mariboru, dne 21. oktobra 1923 v gostilniških prostorih gospoda Vau-potič ob 3. uri popoldne. Vsi organizirani člani se pozivajo, da se shoda polnoštevilno udeležijo, ker so se določili nekateri novi poverjeniki (zaupniki!) in je torej shod važnega pomena. Udruženje vojnih invalidov, podružnica Maribor.

Prostovoljno gasilno društvo v Račjem priredi v nedeljo, dne 14. t. m. ob 2. uri popoldne vinsko trgatev z mnogobrojnim sporedom. Ker je čisti dobiček namenjen v nabavo gasilnega orodja, se pričakuje od strani sosednih društev in prijateljev tega društva obilen obisk. — Odbor.

Tedenske novice.

Prosvetna krivica, ki je ne bomo prenesli mirno. — Že pod rajno Avstrijo so se borili naši slovenski poslanci na Dunaju na vso moč, da bi bili priborili Slovincem lastno vseučilišče v Ljubljani. Avstrija se je bala slovenskih izobražencev in radi tega nam ni marala dovoliti lastne visoke šole. Po preobratu je bilo prvo delo naših voditeljev — osobito blagopokojnega dr. Verstovška, da so nam osnovali v Ljubljani lastno visoko šolo (univerzo). Poklicali so na to naše vseučilišče najboljši profesorje in šola se je razvijala, da razcvetela in je bila v naši državi, pa tudi drugod glede učnih moči in učencev na najboljšem glasu. Kolikvega vsestranskega pomena je za nas Slovence, da imamo v svoji lastni sredini visoko šolo, bo pač uvidel vsakdo, kateremu je kolikveka za visoki napredek našega vedno preganjanega in zapostavljenega naroda. Veselo je bilo tudi sedaj nekaj let sem, ker smo imeli našo slovensko visokošolsko mladino takorekoč doma — v Ljubljani, kjer se ni mogla od-tujiti narodu. Doslej največji ponos Slovenije je bila ljubljanska visoka šola. Tudi iz finančnega ozira smo Slovenci popolnoma upravičeni, da smo se postavili glede vseučilišča na lastne noge, ker plačujemo glede prebivalstva in obsega Slovenije v Beograd in za druge kraje skoro največ davkov. Prepričan je vsak Slovenec, ako bi mi imeli avtonomijo, bi z ljubljansko visoko šolo izgledalo malo drugače, kakor pa danes pod nesrečno centralistično upravo. Od kupljene ustave sem čutimo mi Slovenci vsak teden, da Beograd nima za nas Slovence razumevanja, ne ušes za naše težnje in zahteve in skoro nikoli ne denarja, dasiravno ga plačujemo toliko v beograjsko — za celo državo skupno blagajno. Znano nam je tudi iz obilne izkušnje, kako hočejo naši centralisti iz raznih pokrajin države vse prenesti v Beograd in to na način, v prosvetnem in gospodarskem oziru vse združiti v Beogradu in Srbiji. Mi vemo, zakaj tako, pa tudi oni znajo, zakaj tako postopajo — ker imajo od centralizacije ogromen profit. Ravno včeraj je prineslo časopisje za nas Slovence vest nove krivice glede našega ponosa — ljubljanske visoke šole. »Slovenec« javlja iz Beograda od 9. oktobra: Člen 83 predloženega finančnega zakona za leto 1923-24 se glasi: Minister za prosveto se pooblašča, da ukine katoliško bogoslovno in zdravniško fakulteto v Ljubljani. Da se nam bo zgodila ta nečuvna krivica pri vsem vestnem in gorostasnem plačevanju davkov, se imamo zahvaliti samostojnim in demokratom, ki so izročili svojčas Slovenijo popolnoma izrabljanju srbijanskega centralizma. Kakor hitro so naši poslanci v Beogradu zvedeli zgoraj omenjene nakane vlade, so ostro ugovarjali proti tej novi krivici. Z vednim odzemanjem naših komaj pridobljenih pravic Beograd nikakor ne bo napravil v državi miru in reda, ampak centralisti bodo ustvarili s takim postopanjem politično in gospodarsko ozračje, ki bo onemogočilo vsak sporazum med SHS plemeni. Razmere v naši državi se razvijajo v vsakem oziru mesto navzgor — navzdol.

Občni zbor županske zveze za Slovenijo se vrši v nedeljo, dne 28. oktobra 1923 v Celju v vrtni dvorani hotela pribelem volu. Pričetek točno ob 9. uri predpoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo tajništva o poslovanju in organizaciji. 3. Poročilo o denarnem in gmotnem staju. 4. Določitev članarine za naslednje poslovno leto. 5. Sklepanje o izdajanju samostojnega glasila. 6. Prireditve županskih tečajev v prihodnji poslovni dobi. 7. Predavanje: a) davčna politika občin, b) župan kot uradna oseba. 8. Sklepanje o resolucijah. 9. Slučajnosti, razni predlogi in nasveti. Opomba: Po § 10 društvenih pravil sklepa občni zbor veljavno, če je navzočih 40 vpisanih članov. Če bi ne bil obč. zbor sklepčen ob določeni uri, se vrši pol ure kasneje občni zbor, ki bo z navzočimi člani sklepčen ne glede na število udeležencev. Odbor. — Opozorjamo udeležence obč. zbora, ki bodo prihajali v Celje z jutranjimi vlaki med 7. in 8. uro, da je ob 8. uri v župnijski cerkvi v Celju sv. maša.

Udeležencem letošnjega občnega zbora županske zveze! Po sklepu lanskega občnega zbora bo odslej vsakoletni redni občni zbor — menja se — enkrat v Ljubljani, drugič v Celju. Letos pride torej vrsta na Celje.

Upamo pa, da to ne oviralo članov tudi iz bolj oddaljenih krajev bivše Kranjske, ker so se tudi sodežani iz bivše Stajerske v nad vse častnem številu udeležili prejšnjih dveh občnih zborov v Ljubljani. Res je letos vožnja po železnici znatno dražja. Zato smo prosili ministristvo saobračaja, da nam dovoli za udeležence občnega zbora polovično vožnjo. Upamo in pričakujemo, da bo naši prošnji ugodeno. Če pa v zvezi pričakovanju prošnja ne bo ugodno rešena, potem imamo še en vzrok več, da se kljub žrtvam zavedamo važnosti take organizacije, kot je županska zveza, in se udeležimo občnega zbora polnoštevilno.

Shod naše stranke v Gor. Radgoni. Pri nas se vrši v nedeljo, dne 14. oktobra po osmi naši politični shod SLS. Govori poslanec dr. Hohnjec. V slučaju, da je isti izrečno zadržan, govori drug poslanec o političnem položaju v državi. Somišljeniki, pridite na shod! Ob tej priliki lahko podnesete g. poslancu svoje prošnje! — Okr. tajništvo SLS v Gor. Radgoni.

Guštanj. Strokovni shod Jugoslovanske strokovne zveze se vrši v nedeljo, dne 14. t. m. ob 9. uri dopoldne v dvorani gostilne Fr. Lečnik v Guštanju. Pride govornik iz Maribora. Krščansko-socialno misleče delavstvo se vabi na udeležbo.

Puceljeve dnevnice. Zadnji »Kmetijski list« piše: Sedaj, ko ljudstvo pritiska vse večje pomanjkanje in narodna skupščina ne dela ničesar za zmanjšanje bede, temveč jo še povišuje z novimi davki, misli zvišati dnevne poslancem. K temu je vsaka beseda preveč. — Seveda, ker je, tedaj, ko se je glasalo o dnevnicah, bil slabostojni poslanec Pucelj korajžno doma, ker se je bal proti glasovati. Poslanci Jugoslov. kluba pa so glasovali proti zvišanju. Pri dvanajstih ni Pucelj nič govoril proti. Proti kuluku ni zinil ne besedice. Ko je bilo glasovanje, je Pucelj, namesto da bi v zbornici proti glasoval, hujskal doma volilce proti SLS, češ, da je ona kriva vsega hudega in novih davkov. Resnice pa ne pove, da je vsega tega kriva slaba ustava, za katero so glasovali samostojni poslanci. Hujskati je prijetno, kaj ne? A glasovati proti vladi, to je hudo, ali ne, g. Pucelj? Vladi se človek zameri, potem pa ako bi kazalo biti minister, pa bi duhoviti g. Pucelj ne prišel več na vrsto, to bi bilo prehudo za samostojnega generala.

Pucelj in resnica. V državnem zboru je dne 4. okt. edini samostojnej Pucelj bahato trdil pred vsemi poslanci, da je njegova žena preprosta kmetica in kmetška hči. Puceljeve besede so tako zvenele, kot bi edina Puceljeva držala gospodinjstvo in gospodarstvo v Sloveniji po koncu. Mi bi tega ne omenjali, a ker Pucelj in »Kmetijski list« venomer kričita, da »klerikalni« časopisi pišejo neresnično čez slabostojneže, pribijemo, da je Puceljeva žena hčerka sodnika, torej uradniška hči, katera se je v mladosti z njim vred podala na daljno pot v Ameriko. To sicer nič ni hudega, a da samostojni zopet ne bodo lagali, beležimo to vest našim čitateljem.

Srbijansko časopisje o kuluku in naše stališče. Izpod peresa gospodarskega strokovnjaka smo prejeli sledeče pametne vrste: Srbijansko, pred vladu klečeplazno časopisje piše o kuluku: »Za narod je bolje, da gre na tlako in sicer spomladi in jeseni ob času najhujšega dela in doma naj zaostane tedaj setev in vse.« To zamo samo tisti, ki cel čas lenuhari. Trgovci in obrtniki bosta zaprla svoje trgovine za 14 dni in šla na kuluk. Kako imenitno bo vse to. Vsak vzame seboj kramp in lopato, uredili se bodo oddelki in marširali na delo. Cestarjev ne bo treba, čemu neki. Ceste, ki jih bomo popravljali s kulukom, bodo tako izginile sčasoma, torej le proč s cestarji, ki so tako masno plačani, da dobijo na mesec skoro 400 K. Kdo bo potem trebil odvodne grabice, snažil cesto itd.? Srbi menda tega sploh ne poznajo in ne vejo, da je delo na cesti leto in dan. Ne samo jeseni in pomladi se posiplje cesta, tudi čez leto se mora vedno o pravem času po nalivih itd. popraviti, sicer gre vse po zlu. In davka potem ne bo treba plačevati. Jaz pa pravim, niti vinarja manj ne bo potem davka, ves denar pa, ki je sedaj namenjen za ceste, bo romal v nenasitno žrelo beograjske blagajne. Naravnost rajski časi nas torej čakajo. Razlike bo prav malo, delal bo tisti, ki plača 100 dinarjev zemljiškega davka ravno tako kot oni, ki plača 300 dinarjev, a oni, ki plača čez 100.000 dinarjev davka, ta je dolžan dati 50 delavcev, ali pa plačati po 20 dinarjev na dan za 1 delavca. To se pravi, tisti veleposestniki, ki plačajo tisočkrat toliko davka, kakor kmet, dajo samo 50krat toliko delavcev. Po domače bi se pač to reklo: ti kmet, le garaj, veleposestniki, graščaki in tovarnarji se bodo pa oddahnil! Potem pa še Srbi trdijo, da nas kuluk ne vrže nazaj za celo stoletje. Ko bi v kaki napredni državi kak parlamentarec samo sprožil kak tak zakon, gotovo je, da bi sfrčal na prosto iz parlamenta. Pri davku so vendar vsi enakomerno obdavčeni z dokladami, pri kuluku pa taka razlika. Pisec teh vrst je v Galiciji vodil pri delu velike oddelke domačinov-civilistov, ki so za kak teden pobrali skupaj in popravili, oziroma napravili kako cesto. Sto teh ljudi kljub vsemu priganjanju ni naredilo za dobrih deset delavcev. Tudi naši kulukarji bodo delali, da se bo vse kar kadilo priganjali pa bodo, kdo neki? Za priganjače bodo imenovani samostojni in radikalni pandurji, ki bodo kakor nekdanj valpeti s palico vbijali ljudem ljubezen do kuluka. Le tako naprej, gospodje vlastodržci! Tako boste postali med ljudstvom res priljubljeni in mogoče, da koncem koncev še doživite kako veliko razočaranje.

Kredit za ceste v državi in Slovenija. Celotni letošnji kredit za ceste v državi znaša po letošnjih dvanajstih 74 milijonov dinarjev. Če pa primerjamo, kako se je ta kredit porazdelil med posamezne pokrajine, vidimo, da je Slovenija dobila samo malenkostno vsoto 2.800.000 D, Bosna in Hercegovina, približno tako velika kakor Srbija, pa samo 5.000.000, Hrvatska samo 2.550.000 D. Iz tega

primerjanja sledi, da se ni za vse pokrajine v državi enakomerno skrbelo. Vedno slišimo isto opazko, češ, mi Slovenci imamo krasne ceste; toda opetovano moramo pribiti, da si je te ceste narod sam zgradil in da danes te ceste niso več v istem stanju, ker se ne skrbi za nje v istem razmerju kot poprej, in da te lepe ceste, katere si je narod sam napravil, vsled tega vedno bolj propadajo.

Nujna potreba novih cest v Sloveniji. Gospod poslanec Davorin Krajnc je zahteval iz vojaških ozirov v zbornici zgradbo sledečih cest: Koprivna—Solčava, Črna—St. Vid—Šostanj in cesta Vinica—Preloke—Senič—Kot. Prvi dve cesti sta nujno potrebni. Prvo je treba narediti, drugo pa popraviti. Poglavitna važnost prve leži v tem, da bi vezala Stajersko s Koroško, ker bi bil sicer tisti majhni del Koroške, ki je po plebiscitu ostal še v naših rokah, popolnoma odrezan od naše države. Ta cesta je pa važna tudi za to, ker bi šla ob meji, in je tedaj tudi iz vojaških ozirov nujno potrebna za slučaj, da pride v bodoče do kakega spora z Nemško Avstrijo. — Pa tudi na tretjem mestu imenovana cesta, ki veže Hrvaško in Slovenijo, je istotako vojaškega pomena, vsled česar bi bilo na vsak način nujno potrebno, da se jo popravi. Imamo pa še eno cesto, ki veže celo Slovenijo in obmejne ceste na Kranjskem in ki gre iz Maribora skozi Celje, Vransko, Kamnik, Ljubljano, ki je istotako strateškega pomena in bi jo torej tudi iz tega razloga trebalo ohraniti v dobrem stanju. To je bila pred vojno prekrasna in naravnost vzorna cesta. Toda, če jo danes pogledamo, je taka, da se Bog usmili. Človek bi si lahko pri belem dnevu na tej cesti nogo zlomil. In zakaj? Zato, ker država prav nič ne skrbi, da bi se vzdrževala v tistem sanju, kakor je treba.

Cesta St. Ilj—Velka—Apačka kotlina pred konečno rešitvijo. Dne 20. septembra se je v Ljubljani vršila oddajna licitacija za zgradbo te ceste. Zglasili so se štiri ponudniki in sicer: 1. Stavbena družba d. d. v Ljubljani, 2. Jugoslovansko inženirsko podjetje v Mariboru, 3. Gradbeno podjetje in tehnična pisarna ing. Al. Hrovat, 4. mestni stavbenik Joslav Breuer. Ministrstvo gradjevin ima določiti, katera tvrdka dobi izvršitev te zgradbe. Gradbena direkcija ima za čas od 1. oktobra do 31. januarja 1923 pripravljenih 625.000 D za to cesto. V proračunu za leto 1924 pa je določenih 2 milijona dinarjev, manjkajoči znesek pa se zanese v proračun za leto 1925. Kakor izvemo iz Beograda, bo ministrstvo oddajo del kmalu izročilo tvrdki. Nova cesta bo široka 6 metrov ter bo tekla skozi občine St. Ilj, Čeršak, Selnica, Lilaški vrh, Sladki vrh, Somart in Velko. Tu se bo zvezala z cmureško cesto. Kamen za zgradbo se bo jemal iz kamenoloma g. Hornicki na Kresnici in iz Gor. Cmureka. S to cesto dobijo gornje Slovenske gorice dobro cestno zvezo med Radgono, Cmurekom in St. Iljem, oziroma Mariborom.

Mariborske novice. Kakor že omenjeno v zadnjem »Gospodarju«, je slavil naš mariborski Orel v soboto zvečer in v nedeljo svojo 15letnico. Ob tej priliki je bila tudi svečana blagoslovitev nove orlovske zastave. Nova zastava mariborskega Orla je krasno delo in naši Orlji so lahko ponosni na njo. Zastavo je med lepim nagovorom blagoslovil g. škof dr. Karlin. Na orlovsko slovesnost je sodeloval tudi ljubljanski vladika dr. Jeglič, ki se je udeležil slovesnosti v stolni cerkvi, manifestacijskega zborovanja predpolodne in večerne orlovske akademije pri Götzu. Celotna orlovska prireditev je bila nekaj svečanostno-lepega, pristrčnega ter vspodbudnega. Ob tej priliki so naši Orlji pokazali, posebno z izborna uspeho akademijo, kaj da znajo in da je naša javnost res tudi lahko ponosna na nje. Cela slavnost se je vršila v popolnem redu in tudi nasprotniki niso izzivali ali kalili miru. — V ponedeljek zvečer je bilo v Gambrinovi dvorani zborovanje naše stranke. Govoril je o političnih razmerah g. poslanec Franjo Žebot. Zborovalcev je bila dvorana nabito polna. Zaključek shoda je bila navdušena zahteva vseh, naj se Jugoslovanski klub bori tudi za naprej za pravice slovenskega naroda z ono žilavo neustrašeno kot dosedaj.

Smrt je blag mladenič. Iz Slivnice pri Mariboru poročajo: Tukaj je 2. oktobra umrl po kratki in mučni bolezni, prevlečen s sv. zakramenti mladenič Franc Pakl, delavec v tovarni olja g. J. Bezjak v Framu. V najljepši mladeniški dobi, v 26. letu ga je kruta smrt vzela staršem, katerim je bil velika opora. Bil je tih in miren fant, član framske Marijine družbe, ter naročnik »Slov. Gospodarja«. Naj v miru počiva!

Roparji ob meji. Pred nekaj dnevi je bila blizu železne Kaplje ob avstrijski meji napadena in oropana neka ženska. Roparja sta jo slekla do gola, jo privezala ob drevo ter nato pobegnila. Orožnikom se dolgo ni posrečilo izslediti predrznih roparjev. Slednjič pa sta le prišla v roke pravice. Rop sta izvršila Alojz Kranjc iz St. Vida in njegova priležnica Marija Čizek. Obo sta bila izročena sodišču v Slovenjgradcu. Obstoja sum, da imata na vesti še več drugih zločinov.

Pogreb priljubljene žene pri Sv. Martinu na Pohorju pri Slov. Bistrici. Dne 27. septembra 1923 je umrla po dolgi mučni bolezni velepos. v Frajhaumu Liza Kapun, pd. Vranjek. Pogreb, katerega je vodil č. g. župnik Sinko, se je vršil dne 29. septembra ob 11. uri. Rajnika je bila vseobče priljubljena, kar je najbolje dokazal veličastni pogreb, kakoršnega še smartno ni videlo, ter obila udeležba domačinov. Prihiti so jo spremiti k zadnjemu počitku celo iz Slov. Bistrice gg. Juhart, Kukovič in Pinter. Pogreba se je udeležilo tudi domače, novo ustanovljeno gasilno društvo, s svojo godbo na čelu pod vodstvom gospoda načelnika Leopolda Vorša. Na domačiji je v lepem govoru opisal gospod Leopold Vorša življenje rajke, ter se od nje z ganljivimi besedami poslovil. Na grobu je govoril č. g. Sinko, ter se poslovil od nje kot članice Marijine družbe. Blago

go rajnko ohranimo v trajnem spominu, ter jo priporočamo v molitev.

Protest krajevnega odbora SLS pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Krajevni odbor SLS je na svoji seji dne 30. septembra protestiral proti prevelikim davkom, ki so povzročili velikansko razburjenost med ljudstvom. Pričakovati je, da drugo leto pride še novo povisanje, česar se ljudje opravičeno bojijo, ker jim ne bo mogoče zmagati ogromnih davčnih bremen. Istotako protestira proti vpeljavi kuluka in proti odpuščenju slovenskih in hrvaških častnikov iz vojske.

Dva vloma. V Veržeju, okraj Ljutomer je bilo vlomljeno dne 27. septembra predpolodne v hišo posest. Ivana Šanaja. Zločinec je odnesel nove moške ševročevlje in zlato žensko urico, usnje, podplate itd. Zvečer istega dne je pa bilo vlomljeno v Veržeju v zadrugi v stanovanje trgovca Lorbeka in odnešeno 28.000 K in razno perilo. Sumi se, da je oba vloma izvršil prejšnji Sonajev hlapec, 19 letni Janko Segula iz Logarove, ki je v spomlad tega leta že enkrat okradel svojega gospodarja, ter bil radi te tatvine zaprt, a sedaj amnestiran. — Pri Sonaju ukradena urica ima na pokrovu graviran monogram M. K., v zadrugi okradeno perilo pa ima monogram M. N. Svari se pred nakupom ukradenih stvari. Orožništvo ga pridno zasleduje.

Žalostna novica iz Studenice. Umrla je 30. septembra vzorna in od vseh spoštovana mati, vdova Marija Spec. Veljajo ji lahko svetopisemske besede: »Kdo bo našel močno ženo«. . . N. v m. p. Njeni dve hčerki sta nabrali na sedmini 154.50 D za zvonove župne cerkve. Bog plačaj vsem!

Cerkvena slovesnost pri Sv. Petru v Sav. dolini. — Pretéko nedeljo, dne 7. t. m. smo pri nas obhajali desetletnico blagoslovitve novega velikega oltarja, kakor tudi dveh zastav Mladeniške in Dekliške Marijine družbe. Pritrkovanje zvonov in sviranje domače orlovske godbe je slovesno naznanjalo začetek sv. opravila. Pod razvitjem obeh praporov so Orli v krojih in mladi Orlički tvorili špalir okoli oltarja, kot častna garda kraljice Marije. Domači gospod župnik dr. J. Jančič nam je v vznesenih besedah živo postavil pred oči oni dan novega leta, ko se je porodila ideja po potrebnem novem oltarju ter razširjenju templja božjega. Prebral nam je imena vseh onih umrlih velikodušnih faranov, brez kojih bi se ta obletnica prav gotovo ne vršila. — Veliki oltar je umetniško izdelan iz raznobarnega marmorja ter je kras naš lepe in mične cerkve. Na to se je vršila zahvalna sv. maša in ob zvokih godbe ter v veliko veselje in radost vseh občanov se je ta lepo uspela slavnost končala.

Toliko v pojasnilo. Iz Dola pri Hrastniku nam poročajo: Ker naš gospod ravatelj Gnus večkrat predbaciva raznim občanom, od katerih so bili nekateri svoječasnó njegovi učenci, nehvaležnost, ker nočejo vsega podpisati in storiti, kar on hoče, se nam zdi potrebno javno povedati, zakaj se je toliko naših občanov od gospoda ravatelja Gnusa odtujilo. Gospod ravatelj se bo gotovo še spominjal, da je bil pred kakimi 25 leti izredno prijazno sprejet od naših občanov in da so mu šli na roko, kar jim je bilo mogoče. Takrat pa gospod ravatelj po mišljenju in delovanju ni bil to, kar je danes. Svoječasnó je bil odbornik Bralnega društva in Dolske posojilnice. Obe ti organizaciji pa nista imeli namena širiti in podpirati takozvano »napredno« misel, ampak delovati po katoliško narodnem smislu. Odkar pa je gospod ravatelj oskrbel, da so se duhovniki in odločni pristaši katoliške misli izrinili iz Bralnega društva in Dolske posojilnice, so seveda občani začeli kazati drugačno lice proti gospodu ravatelju. Odkar pa so celo starši slišali razne pritožbe o gospodu ravatelju Gnusu iz šole, je odtujenje članov še veliko bolj napredovalo. Saj se bo gospod ravatelj še gotovo spominjal, kako je v šoli razlagal opično teorijo ter opisoval cerkvene svetinje in lurske čudeže in kako je šolskim otrokom nasproti črnil Slovensko ljudsko stranko, dasi politika vboče ne spada v ljudsko šolo. Naj gospod ravatelj popravi, kar je v tem oziru zagrešil na Dolu in naj svoje mišljenje in delovanje zopet usmeri v ono smer kakor ob njegovem prihodu in lahko mu zagotovimo, da bo užival večji ugled na Dolu, kakor danes, če tudi nikdar več tako, kakor svoječasnó. Toliko v pojasnilo, da ne bo gospod ravatelj Gnus očital raznim občanom nehvaležnosti. Več občanov.

Zanimivosti iz Dobrne pri Celju. Pretekli teden je pogorela hišica dobrega našega somišljenika Kranjca. Zažgala je brčkone zlobna roka. Škoda je občutna. — Občina je napravila kanalizacijo na trgu v vasi in prenovila mlinaršnico. — Bralno društvo pripravlja lepo igro: »Mrtva in njegova hči.«

Novi zvonovi za rajhenburško podružnico Vseh svetnikov, Sv. Antona, Sv. Pavla, Sv. Ahaca in Sv. Janeza so bili blagoslovljeni dne 2. oktobra. Otemen so jih na krasno okinčanih vozovih odpeljali na omenjena mesta, katerih sprejem bodo še posebno prihodnje nedeljo obhajali. Naši grički bodo zopet zopet oživel, ker so za časa vojne tako nemo zrl na ljubitelje zvonjenja. Zopet bodo zvoniki ličnih cerkvic zlasti Vseh Svetnikov se oglašali ter pozdravljali dobro in tolikanj požrtvovalno ljudstvo. Rane, ki jih je vsekala svetovna vojna vsled ugrabljenih zvonov, so v naši župniji, skoraj vse zaceljene. Izmed 11 podružnic edino dve dve cerkvi sta še brez zvonov in sicer Sv. Križ in Sv. Boštjan. K eni namreč, k Sv. Križu še dobimo zvone, Sv. Boštjan je pa poleg nove Lurske cerkve, za katero nima toliko pomena. Znanci, prijatelji, domačini, kličemo pristrčno vsem: pridite poslušat radostne glasove zvonov v domovini.

Ze imamo sneg. Časopisje poroča o deževju, ki je zadnje dni takorekoč preplavilo vse kraje srednje Evrope. Rad obilnega jesenskega deževja so nastopili že takoj v jeseni precej mrazni dnevi, o dolgi občutljivi mraz

noči. Še ta teden so se raznesle vesti, da je pobelil sneg okolico mesta Varaždin. Velik sneg je zapadel v okolici Marija Zell v N. Avstriji.

Dan železniških nesreč v Vojvodini. V soboto, dne 6. oktobra t. l., so se dogodile v Vojvodini tri železniške nesreče, pri katerih ni po sreči nihče izgubil življenja, toda mnogo potnikov je bilo ranjenih in škoda je zelo velika. Prvi se je ponesrečil ekspresni vlak Budimpešta—Subotica. Vsled gnilih tračnic je skočila lokomotiva in več vagonov v neposredni bližini Subotice iz tira. Težko ranjen je bil pri tej priliki naš kurir, ki je nosil iz Budimpešte akte v Beograd. Škoda presega 5 milijonov dinarjev. — Druga nesreča se je pripetila istega dne na progi v bližini Sente. Osební vlak je moral vsled defekta na lokomotivi obstati na progi pred postajo. Takrat pe je pridrvel Simplon-ekspres iz Subotice. Strojvodja ekspresnega vlaka ni opazil osební vlaka na progi in je zavozil naravnost v njega. Ranjenih je bilo mnogo potnikov, razbit pa je celi osební vlak. — Tretja nesreča se je isto soboto dogodila na postaji blizu Velikega Bečkereka. Osební vlak je vsled napačne postave kretnice naletel na tovorni vlak, ki je stal na kolodvoru. Strojvodja osebnega vlaka in osem potnikov je bilo nevarno ranjenih, večje število potnikov pa lažje poškodovanih.

Zahvala. Iz Nove Štife pri Gornjemgradu nam poročajo: Šmiklavžka okolica se prav lepo zahvaljuje vsem onim, ki so darovali za nove zvonove pri podružnici sv. Miklavža. Pristrčna zahvala tudi fantom, ki so postavili mlaje in dekletom, ki so pletla vence. Vsem požrtvovalnim darovalcem: bodi Bog plačnik!

Gospodarstvo.

KONGRES GLAVNEGA ZADRUŽNEGA SAVEZA V CELJU.

Zadnji petek, dne 5. oktobra se je vršila v Celju v mestni hranilnici glavna skupščina (občni zbor), v soboto, dne 6. oktobra pa kongres Glavnega Zadrúžnega saveza (Glavne zadrúžne zveze). Glavni Zadrúžni Savez je zveza vseh Zadrúžnih zvez v Jugoslaviji. V njej so včlanjene tri slovenske Zadrúžne zveze z 802 zadrugami (med temi je najmočnejša naša Zadrúžna zveza v Ljubljani, ki ima 537 zadrug), 5 hrvaških Zadrúžnih zvez s 1177 zadrugami in 4 srbske Zadrúžne zveze s 1633 zadrugami; skupaj je včlanjenih v Glavnem zadrúžnem Savezu 3612 zadrug z več kot 600.000 zadrúžniki pri približnem imetju 250 milijonov dinarjev. Nad vse veselo dejstvo je, da vlada ravno ravno na polju zadrúžništva, pri katerem so udeleženi predvsem mali kmetje in posestniki, mali obrtniki in delavci tako lepa vzajemnost in soglasje med Slovenci, Hrvati in Srbi: jasno znamenje, da bi se Slovenci, Hrvati in Srbi tudi politično prav dobro sporazumeli, ako bi srbski voditelji-centralisti s pomočjo slovenskih in hrvaških demokratov umetno ne ovirali sporazuma med bratskimi jugoslovanskimi narodi.

Kongresa v Celju se je udeležilo prav lepo število voditeljev zadrúžništva iz vseh delov naše države. Tudi naši severni bratje Čehi in Francozi so poslali svoje odposlance na naš kongres. Kongres je otvoril in vodil dr. Korošec, ki je predsednik Glavnega Zadrúžnega Saveza. Slišali smo pet zanimivih predavanj: 1. O raznih vrstah zadrúžništva v Sloveniji (dr. Basaj). 2. O zadrúžnem zakoncu (Miloš Stibler). 3. O zadrúžnem zavarovanju (dr. Cicak). 4. O davčni reformi (dr. Prohaska). 5. O zdravstvenih zadrugah (dr. Kojič). Za nas Slovence najzanimivejše je bilo predavanje dr. Basaja o zadrúžništvu v Sloveniji. Predavatelj je predal pregled o zadrúžništvu in bistvu vseh vrst naših zadrug: posojilnic, kmetijskih nabavnih in prodajnih zadrug, delavskih konzumnih društev, mlekarških, živinorejskih, strojnih zadrug, zadrúžnih elektrarn, vinarskih in lesničarskih, lesnih, obrtno-produkcijskih zadrug (sitarskih, sodarskih, žrebljarskih) itd. Predavanje o tako lepo razvitem slovenskem zadrúžništvu je zastopnike hrvaških in srbskih zadrúžnih zvez kar očaralo. Največji srbski zadrugar Avramović je izrekel željo, naj se predavanje o slovenskem zadrúžništvu prevede v srbsko-hrvaški jezik ter razširi po vseh srbskih in hrvaških zadrugah, da se Hrvati in Srbi ob Slovencev učijo, kako se dela na polju zadrúžništva! Avramović je povdarjal še sledeče: Slovenci se zelo množijo, a njih zemljepisne meje so tako tesne. Da kljub temu niso prišli v skrajno bedo, se imajo zahvaliti edino zadrúžništvu. Zadrúžništvo je napravilo iz Slovenije najnaprednejšo pokrajino naše države. Kolika zahvala možem, ki so ustvarili slovensko zadrúžništvo, da se more slovenski narod tudi kljub težkim razmeram tako lepo razvijati! Slava pokojnemu dr. Kreku, ki je vse svoje življenje žrtvoval enemu cilju: da s pomočjo zadrúžništva dvigne blagostanje slovenskega ljudstva!

Dan kongresa Glavnega Zadrúžnega Saveza v Celju je bil za Slovence dan ponosa in priznanja! Naj nam bo to v izpodbudo, da se v bodoče še z večjo vnemo posvetimo zadrúžništvu in potom zadrúžništva ustvarjamo blagostanje sebi in svojim bratom!

IZVOZ NAŠEGA VINA.

Povodom parlamentarne razprave o sklenjeni trgovinski pogodbi med našo in poljsko državo je očital poslanec Bedjanič vladi, da se premalo briga za naše vinogradništvo, ter zahteval, da se sledeče upošteva:

Kakor je znano, poseduje kraljevina SHS nad 200 tisoč ha vinogradov. Na tej površini se pridelava v normalnih časih v povprečnem desetletju letno nad 4 milijone hl vina, od katerega množine se porabi 8 milijone hl doma, a 1 milijon hl vina ostane za izvoz, kar znaša v današnji vrednosti najmanj 500.000.000 dinarjev ali dve milijardi kron.

Iz teh števil je razvidno, kako velikega pomena je izvoz vina za našo državo in pričakovati bi bilo, da naša vlada to važno postojanko v naši trgovinski bilanci ob vsaki priliki upošteva in izvoz vina kolikor mogoče pospešuje. Toda na žalost vlada ni imela zmisla ob priliki pogajanj s Poljsko za to važno panogo. Vlada se za izvoz vina ni niti najmanj pobrigala, kakor kaže dejstvo, da so si na pr. v Čehoslovaški druge, vino izvažajoče države znale priboriti primeren uvozni kontingent za svoja vina. Samo naša država ni upoštevala potreb svojih vinogradnikov in ni ščitila njihovih življenskih interesov. Če je izvoz vina za celokupno Jugoslavijo velikanske važnosti, velja to še v večji meri za našo ožjo Slovensko Štajersko, kateri je izvoz vina takorekoč življenska potreba.

Če ne bomo mogli izvažati vina, se bo morala vinoreja opustiti in ker se izvaja vinarstvo pri nas izključno na tleh, ki niso sposobna za drugo kot za vinarstvo, razen sem pa tje tudi za gozdarstvo, in ker gozdi ne morejo rediti toliko prebivalstva kakor vinoreja, če bo torej vinarstvo propadlo, našim ljudem ne bo ostalo drugega, nego, da gredo po svetu s trebuhom za kruhom. Zato zahtevamo od naše vlade, da pri prihodnjih trgovinskih pogajanjih z vsemi vinouvažujočimi državami posveti izvozu naših vin največjo pozornost. V svrhu pospešitve izvoza naših vin v splošnem pa zahtevamo: 1. da se odpravijo vsa otežkočenja pri nakupu in prevozu vina, namenjenega za izvoz ter posode za polnjenje.

2. Da se znižajo železniški tarife za pošiljatve vina, namenjena za izvoz, najmanj za 50 odstot.

3. Da se oprosti za izvoz namenjeno vino vseh pristojbin, kot na primer davka na poslovni promet.

4. Da se našim obmejnimi carinarnam nalog, da odpravljajo vinske transporte, namenjene za izvoz ter za polnjenje posode z največjo točnostjo in da ne šikanirajo ljudi po nepotrebnem, kakor je bila na žalost dosedaj navada in kakor se je dosedaj prakticiralo.

Glavni odjemalec štajerskih vin je bila do prevrata Avstrija. Toda na žalost je po prevratu to prestalo, ker je Avstrija postala druga država in je tudi velik razloček pri valuti. Avstrija je uvozila lansko leto 880.000 hl vina iz različnih krajev, med temi iz Madžarske 580 tisoč hl, iz Italije 226.000 hl, a iz naše države na žalost samo 9000 hl.

Iz teh števil je razvidno, da se porabijo v Avstriji precejšnje množine vina in da so si druge države vedele priboriti avstrijski vinski trg tako, da ga danes popolnoma obvladajo. Če bi naša država znala izkoreniniti svoj gospodarski položaj tako, kakor Italija in Madžarska, bi bila lahko udeležena na avstrijskem vinškem trgu vsaj z dvakratno množino od Italije uvoženega vinskega kontingenta. Naloga naše vlade je, da to pogreško čimprej popravi.

Vinarstvo se nahaja pri nas v zelo težki krizi. Okoli tri četrtine lanskega pridelka se še nahaja v kletih producentov nerazprodanih. Kupčija z vinom stoji skoro popolnoma, vinske cene padajo od dne do dne ter stoje danes pod višino pridelovalnih stroškov, tako, da vinogradnik ne bo izkupil za vino niti toliko, da pokrije pridelovalne stroške, kar znači za obstoj našega vinogradništva veliko katastrofo.

V imenu vseh vinogradnikov, posebno pa še v imenu vseh slovenskih vinogradnikov, ki spadajo med najbolj prizadete in v svesti si pritrditve vseh vinogradnikov cele naše države, pozivam vsa prizadeta ministrstva, da upoštevajo konkretne predloge, jih čimprej izvedejo in pridejo našemu vinogradniku kot najboljšemu davkoplačevalcu na pomoč ter ga tako rešijo popolnega propada. Če se to ne bo skoro zgodilo, bo naš vinogradnik zapadel nemili usodi.

NAVODILA ZA LETOŠNJO VINSKO TRGATEV.

Kakor vse kaže, lahko letos pridelamo saj deloma v vinogradih, ki še imajo kolikor toliko zdravo listje, letošnje vino nego je bilo lansko, zlasti če se bomo ravnovali po sledečih navodilih:

1. Počakajmo čimdalje s trgatvijo! Vsak solnčni dan pomnoži v vinogradih, z zdravim, nepoškodovanim listjem, količino sladkorja v grozdju vsaj za pol odstot. Če zmanjša količino kisline za nad pol odstot. V osmih solnčnih dneh smo tedaj napredovali za 4—5 kg sladkorja v vsakih 100 litrih pričakovanega mošta, kar je samo na sebi vredno 400—500 K ali pri litru 4—5 K. Ker je pa pomankanje in povpraševanje po dobrih vinih veliko, lahko računamo, da se bodo taki mošti, ki vsebujejo 4—5 odstot. sladkorja več, ne samo za 4—5 K liter, temveč še dražje in sicer lahko prodali, med tem ko za navadno, kislo blago kupcev ne bo. V vinogradih, v katerih je grozdje začelo močno gniti, naj se pred glavno trgatvijo podbira!

2. Sortirajmo grozdje pri trgatvi vsaj v dve kvaliteti v dozorelo in v nezrelo! Že dolgo ni bil razvitek grozdja po vinogradih tako neenakomeren, kakor letos. Tako rekoč na vsakem trsu se najde grozdje, ki je skoro zrelo, poleg čisto zelenega in na pol dozorelega. Če to vse skupaj pobere, bomo dobili slabo, kislo vino, ki se sploh ne bo dalo prodati ali le za zelo nizko ceno. Če pa izberemo (izsortiramo) najpoprej boljše, popolnoma dozorelo grozdje in ga posebej sprejemo in spravimo in se le potem potrgamo ostalo slabo ali nedozorelo in nezdravo (po oidiju napadeno) grozdje, dobili bomo dvoje kvalitet vina, od katerih bo ena izborna in se bo lahko drago prodala, druga slabša, pa vendar kot navadna namizna vina porabna, ki se bo lahko — ker smo na prvo skupili več denarja — precej po ceni prodala. S tem bo ustrezno i producentu i konzumentu, kateri slednji bo lahko navadno namizno vino pil precej ceneje. S sortiranjem grozdja v dve kvaliteti bi se torej ob enem omililo tudi vinsko krizo, v kateri se na-

hajamo; zategadelj naj nobeden vinogradnik, ki mu je pri srcu naše vinogradništvo, pa tudi on, ki mu gre le za lastno korist, za svoj lastni žep, to leto ne opusti sortiranja grozdja pri trgatvi in pridelovanja saj dvoje vrste vina!

3. Razsluzimo vinski mošt, predno začne vreti (kipeti)! Grozdje je začelo posebno v nezdravih vinogradih precej močno gniti in pričakovati je, da bo en del istega in sicer tudi v vinogradih, v katerih se bo podbiral, pri glavni trgatvi nagnit. Toda, to nas ne sme plašiti! Tudi iz takega nagnitega grozdja se da pridelati dobro vino, le pri spravljanju se mora ž njim malo drugače ravnati. Mošti iz nagnitega, ozir. nezdravega grozdja se morajo pred kipenjem razsluziti, to se pravi, mošt se mora od droži ki so se med tem vsedle na dnu in ki obstoje po večini iz plesen in gnilobe povzročajočih glivic, zemlje in druge nesnage, pretočiti. To se zgodi najboljšje po preteku 12—24 ur, predno začne mošt vreti. Ta posel imenujemo razsluzenje, ker spravimo pri tem iz mošta gorej omenjene plesnobne in gnilobne glivice, ki tvorijo umazano, gosto, sluznato snov. Takim razsluzenim moštom, je treba potem dodati kakih 5—10 litrov ravnopripečnega mošta iz zdravega grozdja na sto litrov, ali pa še boljše, povreti ga je s čistimi vinskimi kvasnicami, ki se dobe za par kronic pri Kmetijsko-kemičnem zavodu v Mariboru z navodilom o ravnanju. Iz gnilega grozdja naprešan mošt, s katerim se je postopalo na popisan način, daje vino, ki kvaliteto večkrat presega vino iz zdravega grozdja, ker vsebuje manj kisline. — Vinarski ravnatelj Puklavc.

TRGATEV V VOJVODINI.

Dasi v naši državi igrata v vinogradništvu glavno vlogo Slovenija in Dalmacija, ker producirata največ in najboljša vina, je tudi v ostalih pokrajinah močno razvito vinogradništvo. Med te pokrajine spadajo v prvi vrsti Vojvodina z Banatom in Bačko, Baranja in Srem, Vojvodina, ki je znana kot žitnica kraljevine, ne zaostaja v vinogradništvu prav nič za Slovenijo in Dalmacijo. Zitu in vinu se imajo ravno Vojvodinci zahvaliti, da se štejejo med najbogatejše prebivalce države. Z letošnjo žetvijo so bili Vojvodinci nad vse zadovoljni. Težke milijone bodo pustili letos trgovci kmetom za pšenico, hmelj in koruzo. Nasprotna pa kmetje iz Vojvodine niso zadovoljni z letošnjo trgatvijo. Viharji s točo so napravili po vinogradih veliko škode, katere niso mogli popraviti krasni solnčni dnevi v septembru, ki so pa dosti pripomogli, da bo letošnje vino izborne kakovosti. Najslabše stanje vinogradov je v gornjem delu Bačke; prekrasni vinogradi v Kraljevih bregih, vinogradi nemških vasi Červenka in Feketić imajo letos žalostno trgatve.

Več kakor 80 odstotkov vinogradov je pobila toča popolnoma. V krajih, kjer je vinograde zabila toča, bo tudi kakovost vina slaba.

Nasprotna pa je stanje vinogradov v južnem delu Bačke izborne. Tu je trgatve deloma že končana ter je izpadla v vsakem oziru zelo dobro. Cene novemu vinu bodo zadovoljive, ker se že mošt od stiskalnice prodaja po 2 dinarja liter.

Še boljše, kakor v Bački, pa je stanje vinogradov v Banatu, kjer se prideluje tudi boljše vino, kakor pa v Bački. V krajih okrog Bele Cerke in Vršca je letošnja vinska letina izpadla naravnost izborne. Strokovnjaki so mnenja, da bo letošnje banatsko vino doseglo v kakovosti najslavnejše vrste slovenskih vin. Ker pa je cena vinu v teh krajih zelo nizka, celg nižja, kakor v Bački, mošt se namreč dobi po 6 kron liter, so kmetje zelo nezadovoljni. Kajti obdelovanje vinogradov v teh krajih povzroča mnogo stroškov, še večje, kakor pri nas v Sloveniji. Vinograd v Banatu je namreč edini, ki se mora obdelovati z rokami delavcev, na pa s stroji, s katerimi delajo banatski kmetje brez delavcev po polju. Zato pa v teh krajih ni lahko dobiti delavcev, ker se vsi sele v mesta, pa so stroški iz vinogradi precej znatni. Poleg tega so pa cene vinskih sodov silno visoke.

Ker se očitno ne izplača pridelovanje vina, se bavi večina kmetov z načrti, da opuste vinograde ter jih spremenijo v njive, kar bo tem lažje, ker se vinogradi nahajajo popolnoma v ravnini. Polagoma bodo tako izginili krasni vinogradi, ki so bili že od nekdaj ponos tamošnjega prebivalstva.

Poleg Banata ima tudi Baranja izborne vinsko letino. Baranjski vinogradi so letos izborne obrodili, tako, da je trgatve, ki je že večinoma končana, izpadla po kakovosti in množini zelo dobro. Tudi v Baranji je veliko pomankanje vinske posode in nekateri kmetje si niso vedeli pomagati na drugi način, kot da so izkopali v zemljo jame in v njo spravili vino, kakor so to delali pred več tisoč leti stari očaki. Tako bo v teh krajih letos propadlo mnogo vina izborne kakovosti, ki je bilo pred vojno znano tudi na Dunaju, v Pragi in Budimpešti.

Prodajo vina ovirajo v teh krajih slabe prometne zveze. Ravnina je vsled poplavl Donave in Drave spremenjena v veliko močvirje, ceste, ki se vzdržujejo z velikimi težavami in stroški, so večinoma razdrte. Cene najboljših novih vin se gibljejo med 2 do 3.50 D. Največ vina iz Baranje se izvažajo v Osjek in ostala slavonska mesta, kjer je baranjsko vino zelo po ceni. Vsekakor pa pri izvozu vojvodinska in baranjska vina ne pridejo v poštev, ker pridelovalci ne razumejo pametnega kletarstva, ki je predpogoj za pridelovanje dobrega vina.

Preiskava grozdnega soka glede sladkorja in kisline na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrši od leta 1921 dalje redno vsake tri dni, počenši vsako leto 24. septembra. Tudi letos so se te preizkušnje, do 6. oktobra ponavljale petkrat. Zanimajo nas najprej rezultati od prvega in zadnjega dne vsakega leta v povprečnih številkah (preiskovale so se sorte beli burgun-

dec, silvanec, traminec, šipon ali mozlavina, laški rizling in rizling iz raznih leg šolskega vinograda «Kalvarija»):

	24. sept.	6. oktobra		
	slad.	kis.	slad.	kis.
	odstotkov			
1921	17.5	10.0	20.0	9.3
1922	15.0	11.0	16.5	10.8
1923	14.7	13.8	16.5	12.2

Največ sladkorja so imele preiskovane grozdne sorte:

	20.5	9.0		
1921 traminec				
beli burgundec	—	—	21.6	8.0
1922 laški rizling	16.4	9.0	—	—
beli burgundec	—	—	18.5	9.8
1923 beli burgundec	17.0	12.6	18.0	11.5

Najmanj sladkorja so imele preiskovane grozdne sorte:

	15.0	12.0		
1921 rizling				
šipon	—	—	18.0	11.0
1922 silvanec	12.1	13.0	14.9	8.2
1923 silvanec	12.9	12.7	14.2	11.5

Preizkusi se nadaljujejo. Ugodno jesensko vreme bo tudi letos kvaliteto še znatno zboljšalo, za to se ne sme mo z začetkom trgatve prenehati. Vendar bo letošnje vino pri nas v splošnem bolj kislo kot lansko, zato pa vendar dovolj sposobno vsaj za domačo trgovino, zlasti za umno mešanje z našimi južnimi vini, ki so česče zelo alkoholna, a plehka (premalo kisla), kar ne ugaja povprečnemu vinopivcu. Vinarska in sadjarska šola je v letih 1921 in 1922 končala vinsko trgatve še le v prvem tednu novembra ter je pri tem dosegla najboljše uspehe. — Kmetijski ravnatelj Andrej Zmavc.

Za naše vinogradnike. Vinogradnik gosp. Šerbinek je opozoril naše poslance, da bi bilo treba letos vinski mošt v Sloveniji zboljšati s sladkorjem. Opozoril jih je, naj pri vladi zahtevajo, da bi dala vinogradnikom za zboljšanje vinskega pridelka trošarine prosti sladkor. Naši poslanci so takoj stopili v stik z ministri. A ti se izgovarjajo, da bi sladkanje vina škodovalo slovesu naših vin. Ali se bo vlada dala prepričati, bomo videli. Srbijanci imajo za vse drugo denar, le za prospeh gospodarstva ne. In vključ temu slovenski hlapci vladne stranke, ki se imenujejo «radikali», hvallijo, kaj Pašičeva vlada dobrega stori za nas.

Nekaj izvanrednega iz vinograda. Od Polenshaka nam poročajo: 1948 grozdov je letos dal en trs, ki je razpeljan na brajd nekemu posestniku v Polencu. Trs je star 7 let in ima črno grozdje. Mnogo grozdov pa je še odbila toča, ki je padala tukaj 12. avgusta t. l.

Iz dvorišča. Najslabši čas za lego jajc je v jeseni in zimi. Tó ti dobro znaš, hišna gospodinja, ker pogosto zastoj iščeš po gnezdih jajca; čuti pa to tudi oni, ki jih mora kupovati, ker v zgorja omenjenih letnih časih cena jajc najbolj poskoči. V jeseni kure prenehajo nesti, ker je prišel zanje čas misanja. Zelo smo hvaležni cenj pisatelju v zadnjem «Gospodarju» za opis misanja ter za navodila, kako ob času misanja postopati s kurami. V zimskem času kure pri dobri hrani ne nesejo, ker je mrz. Hočeš torej, gospodinja, v zimskem času tu in tam si privoščiti v kuhinji sveže jajce, moraš poskrbeti svojim kuram toplo zimsko bivališče. To se lahko zgotovi, ker so povsod na kmetih goveji in svinjski hlevi. Privoščiti kure prostorček — in če je še tako priprosti v hlevu. Čimbolj bo kura na toplem, tembolj in pridneje bo nesla. Pri svinjskem hlevu pa si dovolim opozoriti, če kure sedijo na deskah nad svinjskim hlevom, morajo biti deske tako tesno druga ob drugi, da ne pade katera kura v svinjski hlev. Ako je kura padla v svinjski hlev, je izgubljena in ako je svinja okusila kurjo vročo kri in meso, bo kure napadala skozi deske in se masla ž njimi. Z nepredvidnostjo v tem oziru si vzgojiš krvoločnega dihurja s ščetinami in rilcem v lastnem hlevu.

SE ENKRAT VRTNICA IN NJENO VSTAJENJE.

Poslovi smo se v zadnji številki «Gospodarja», v kateri se je pričela razprava: Kako ravnati z vrtnico v spomladi, od mladih in starih vrtnic, katerim se je krona že prirezala in od okuliranega divjaka, ki ima lepe zelene, še speče oči. Za vse tri bo treba sedaj koleka, ki ne sme biti ne preslab in ne prekratek. Izvoli dober kolek, zlasti za stare vrtnice. Kolek namreč pri vrtnicah nima le namena, da priveže k njemu samo stebelce, marveč tudi krono. Ne rahlo, ampak močno ga v zemljo postavi, posebno zraven starejših vrtnic, da jima služijo v oporo in obrambo zoper neurje in vetrove sploh. Čim močnejša je torej krona, tem močnejši bodi kolek in tem globokeje ga postavi, sicer vetrovi in burja vrtnico s kolekom vred upognejo in zlomijo. Zalosten polom opazuješ po hudih vetrovih med vrtnicami tam, ko der ji lahkomišlena roka ni privoščila močnega ter v zemljo trdno postavljenega koleka. Ko je vrtnica že ozelenela ter razevela, se veliko lažje popravi brezbržnost za rožne gojenke, ker se jim ni dovolj zgodaj nudila potrebna opora in obramba. Poškodujejo se, če jim postaviš poznejše kolek, novi izrastki ali vejice ter uničijo nežni popki in cvetje. Torej ne preslab kolek, pa tudi ne prekratek. Kolek naj nadkriljuje vrtnico v njeni visokosti, da se nanj lahko privežejo pri mladi vrtnici vse vejice, pri stari pa vsaj poglavitne, da je krona obvarovana pred hudim vetrom.

Nadalje bo treba previdnosti, kadar se vrti obdeluje. Ne preblizu z lopato k vrtnici, da ji ne podrežeš korenin in korenin, jo oslabiš, da vsled tega bolj hitro umrje, ali jo celo ugonobiš.

Okrog stebelca zemljo dobro zrahljaj, nikakor pa ne sezi z lopato tako globoko, kakor n. pr. pri priveditvi gred.

Obdaj stebelce z jamico že radi lepote, pa tudi radi zalivanja in gnojenja. Ako je spomlad suha, vrtnico čaja, privošči jej vlage. Je zemlja slaba, privošči ji gnoj. To dvojno delo združi lahko v eno s tem, da vzameš polovico vode in gnojnice ter to zmes zliješ v jamico krog stebela, da se steka vlaga proti koreninam.

Kadar ti dimnikar počrni štedilnik in kuhinjo s sajami, ne vrži teh saj na smetišče, temveč potrosi jih v jamico okoli stebela. Saje zelo dobro storijo vrtnicam. Za to malo skrb in trud ti bo tvoja gojenka zelo hvaležna. Po sajah postanejo peresca temnozeleni in ne tako svetla ali bleščeča, cvet pa se močno razvija. Svetujem ti, da ta način gnojenja, ki je tako lahek, pogosto ponavljaš.

V slučaju, da ti stoji vrtnica na slabem in tebi ne ljubem prostoru, v spomladi je ugoden čas, da je premestiš na boljši prostor, če namreč vrtnica ni prestara. Vrtnica ne ljubi prostora v senci, prostora pod drevesom, ker na njo padajo deževne kapljice. Na takem prostoru ti bo posala kilava, redko in slabo ali celo nič cvetela. Tudi prostor blizu zida in še manj ob zidu ji ne ugaja, razen če je plezalka. Tudi plezalka se veliko lepše razvija, ako je nekoliko proč od zida in se po žicah, kolih, stebrih balkonov in na drugi način vpenja na kvišku. V poletju jo od zida odseva joča vročina in solnični ostri blišč popari. Na prosto torej z vrtnico, ki ugaša njeni naravi! Daj jej zračni prostor na vrtu in če je le mogoče — jutranje solnce!

Ako stojijo na tvojem vrtu rožni grmički, v koreni pristne vrtnice, h katerim spadajo takozvane mesečne vrtnice (ki vsak mesec cvetijo) ne zanemari jih. Očisti jih vsega suhega, ter prireži vejice do tri, največ 5 oči. Tudi pognoji jih na opisani način, s tem dosežeš dobro rast in lepo razvit cvet. Vrtnice plezalke in žalostinke, dokler so mlade, se le očistijo vsega suhega, ter se pustijo njihovi naravni rasti in razvitku. Plezalko boš napeljevala na široko in visoko ob kraju, kjer jo želiš imeti. Pri žalostinki si vzgajala k zemlji visečo krono. Še le ko dosežeš z vrtnico te vrste svoj namen, boš odrezala, ter jih otrebila vsega, kar misliš, da je na njih odveč. — (Dalje prihodnjic — samostanski vrtnar).

Kaj pa je s kurjim blatom? Kadar očistiš kurjak, kar se naj zgodi pogostoma, nikakor ne upoštevajo kurjega blata prenizko. Kot mlado dekle imaš rože na oknih, na hodnikih, na vrtu in sama veš, kje vse. Kurje blato se kaj rado obnese kot rožni gnoj. Primešaj ga vodi, s katero zalivaš svoje rože, ki ne morejo dobiti potrebne vlage od dežja. Prilivaj tudi rožam na vrtu ravnokar omenjene gnojnice. Hočeš za svoje rože prav rodovitno zemljo, naredi kompost, kateremu primešaj kurjega blata. Begonije s čebulo, ki se zalivajo z vodo, kateri je primešano kurje blato, kar čudovito rastejo in cvetijo. Tako gnojenje ti sicer ne bo vonjalo za trenutek, a zapri nekoliko časa okno in ne boš se držala za nos.

Ugodna prilika za sadjarje v Savinjski dolini. — Vsled opustitve Dolinškove drevesnice v Braslovčah se bo v tednu od 15. do vstevšega 20. oktobra oddajalo sadno drevje vrst Bobovec in Baumanova reneta brez korne, 1.50 do 2 m visoko po komaj 5—6 dinarjev komad. Tudi več tisoč močnih divjakov se bo dobilo. Sadjarji, ne zamudite ugodne prilike. Sajenje v oktobru je najboljšje. Vsak sme sam izbrati in izkopati. Drevesnica leži ob cesti Braslovče—Letuš, par minut od trga.

Kako je z jabolkami v naši državi? Po najnovejših podatkih imamo v naši državi 8.200.000 jabolčnih dreves. Ta drevesa dajejo na leto 1.960.000 mtc sadja, torej pride na vsakega prebivalca 13 kg. Na jabolkah najbolj bogata pokrajina je varaždinska županija, ki ima 320 tisoč jabolčnih dreves in to sadje nosi letos 76.000 mtc. Za varaždinsko županijo pride podrinsko okrožje v Srbiji z 236.000 drevesi in 34.000 mtc. sadja. V Bosni je največ jabolčnih dreves v banjaluškem okraju, ki ima 300.450 jabolčnih dreves s 60.000 mtc sadja.

ZITNI TRG.

Zadnji teden se ni položaj na žitnem trgu dosti spremenil. Beležiti se mora samo neznatno padanje cen pri žitu, zlasti pri pšenici, ter slabo zanimanje tujih kupcev in domačih veletrgovcev za naše žito.

Moka nularica se je prodajala po 570 D za 100 kg. Boljše vrste moke pa še ne prihajajo na trg, ker večji mlini prodajajo finejše vrste naravnost v inozemstvo. Krušna moka se je dobila v veliki množini po 400 D za 100 kg.

Pšenica je postala neznatno cenejša ter se je prodajala po 350—355 D za 100 kg. Slavonska pšenica je bila nekoliko dražja. Mlinska podjetja pričakujejo še nadaljnega padca cen pa radi tega čakajo z nakupom večjih količin.

Koruza prihaja na trg že noya v klasju. Največ se je prodalo sremske koruze in sicer po 130 D za 100 kg, toda cena še raste. Stara koruza se je prodajala v Bački po 260 D, v Slavoniji pa po 280 D za 100 kg. Vsled velikega dovoza nove koruze v klasju na trge, se pričakuje padec cen stare koruze.

Ovsa se je tudi ta teden malo prodalo. Neznatno množino je nakupila samo vojaška uprava, dočim trgovci ovsu ne kupujejo. Cena se je kretala med 260—270 D za 100 kg.

Otrobov se je dobilo dovolj ker jih imajo mlinska podjetja vsled slabega izvoza veliko v zalogi. Cena z vrečami vred 160 dinarjev.

Fižol je vsled nakupovanja od strani italijanskih trgovcev zelo poskočil v ceni. Finejše vrste so Italijani plačevali po 800 dinarjev, dočim je bil mešani pisani fižol po 500 D 100 kg.

Tržne cene v Mariboru. V Mariboru stane 1 kg govejega mesa I 25—26.50 D, II 24, III 20—23; 1 kg telečine I 32.50, II 30—31; svinjina je po 35—40 D. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I 15 D, II 12 D. Kože: 1 komad konjske kože 150 D, 1 kg goveje kože 20—21, telečje 31—32, svinjske 7—10, gornjega usnja 105—190, podplatov 100—140. Perutnina: 1 piščanec majhen 20—30, večji 35—40, kokoš 50—60, raca 35—40, gos 60—80 D. 1 l mleka stane 3.50, 1 l smetane 15—16, surovega masla 46—47, 1 kg jabolk je po 4—6, sliv 3.25—3.50, breskev 5—6. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke 0 7, 1 6.50, 2 6.25, prosene kaše 7.50, ješprenja 6.50, otrobov 2.25, koruzne moke 4—5, koruznega zdroba 5—6, pšeničnega zdroba 7.50, ajdove moke 1 10, 2 8, sladkega sena 75—100, otave 70, ovsene slame 65, 1 kub. m trdih drv 200, mehkih drv 110, 1 q velenjskega premoga 29—32, 1 kg oglja 2, koksa 1.25, 1 l petroleja 7, bencina 20, 1 kg karbida 6, sveč 16 D.

Koruze bo letos v Vojvodini zelo malo. Suša, ki je letos gospodarila v krajih med Savo, Donavo in Tiso, je koruzni pridelek zmanjšala tako, da bo koruze leta 1923 eno četrtino manj, kot leta 1922. Čudno! Pri nas v Sloveniji neprestano deževje od spomladi do jeseni, a v južnih krajih neznosna suša.

Hmelj. XXVIII. brzojavno tržno poročilo. Zalec, CSR., 5. 10. 1923. Zelo čvrsto 3200—3450 čK za 50 kg.

Hmelj. XXVII. tržno poročilo: Zalec, 4. 10. 1923. Zelo živahno — razpoloženje prav čvrsto — cene do 125 D za 1 kg.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 85.50—86.50 D, 100 francoskih frankov stane 510—515 D, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.120—0.121 D, za 100 češkoslovaških kron 256—257.50 D, za 100 nemških mark je plačati 0.000075—0.000015 D, in za 100 laških lir 391.50—393.50 D. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.55 cent. (1 centim je 1 para.) Od zadnjega poročila je vrednost dinarja poskočila za 20 točk.

Darovi za Dijaško večerjo v Mariboru od avgusta 1923 naprej. Okrajni zastop Maribor 5000 D. Deželna vlada, oddelek za soc. oskrbo 2000 D. Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru 1000 D. Duhovniki pri agapi pri g. grofu Pachtu ob priliki pogreba g. župnika Mih. Kosa v Zgor. Sv. Kungoti so nabrali 300 D. Župnik A. Koček poslal pri Pelcu v Policah nabranih 261.25 D. Neimenovana iz Soštanja 200 D. Katoliško misleči dijak v Središču kot čisti dobiček igre »Razvalina življenja« 200 D. Na gostiji Jakob Mlasko—Roza Snuet, Sv. Peter pri Mariboru, so nabrali veseli svatje 180 D, naknadno še Ivana Šneta 20 D, skupaj 200 D. Neka družba neke nabrala 150 D. Na dvojni gostiji Marije in Julijane Gornik pri Sv. Petru nize Maribora nabrali svatje 135.75 D. Uradništvo Zadrugne gospodarske banke v Mariboru zložilo 130 D. Dr. Josip Barle, notar v Mariboru 100 D. Kuhar Anton, župnik v Pamečah 100 D. P. Anzelm Polak, župnik pri Sv. Miklavžu pri Ormožu 100 D. Josip Rehar, kaplan pri Sv. Jurju v Slov. gor. 100 D. Vincencijeva družba III. v župniji Matere milosti v Mariboru 100 D. Na gostiji Anton Holc—Julijana Črnko v Ločkem vrhu (Sv. Urban) nabrano poslal Hamerščak Vekoslav 65 D. G. Fatur 50 D. Ludovik Pezdikek, nabral pri pogrebu Uršule Korošec na Malni 50 D. Poslanec Vesenjok v spomin na umrlo mater 50 D. Ludvig Pezdikek, nabral na pogrebu Mih. Jančiča v Zg. Gasteraju (Sv. Jurij v Slov. gor.) 40 D. Fr. Ogrizek, župnik v pok. v Vojniku 25 D. Predsednik, gospod ravnatelj dr. Jerovšek, plačal nabavljeno štampiljko 23 D. Profesor J. Vreže v Mariboru 20 D. Župnik Fr. Spindler Sv. Jurij ob Pesnici 15 D. Glasnikovo upravnistvo oddalo D. v razna darila za kruh sv. Antona 55 D. Bog plačal obilno vsem darovalcem in daj jim posnemovalcev. — Dijaška večerja ni istovetna z Dijaško kuhinjo! Dijaška večerja ima svoj sedež v Cirilovi tiskarni! — Blagajnik.

Dopisi.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Božji naš Sent Peter, od nas se pač sliši malokedaj, kaj novo zanimivega. Smo predalec od železniškega prometa sploh, hvali tega se obregne le redkokedaj kak časopis ob nas, Hyala Bogu, imamo vsaj mir napram širši javnosti, akoravno ga doma ni, niti v političnem, niti v zasebnem oziru. Politično se priznavamo po pretežni večini k SLS, socialde-

mokrati in slabostojni so precej na najgi. Med preostanki samostojne še životarita danes na strani srbijskega zemljoradnika Pucelja, oni znani, nekdanji Spindler—Kukovčev modrijan Sodianjski Tinček in Stadlerjev Zani. O Tinčku se ne čudimo, ker je pač liberalne krvi, a da se je vršel Stadler na Puceljevo plat, je nekoliko čudno. Sadovi samostojne politike in »Kmetijske ga lista« se kažejo pri Stadlerju v vsakem oziru — osobito doma na Markečevem domu, pa tudi napram sedem in lastnim sorodnikom. Da, da, glede krivic in srca spada žalibog mladi in starejši ter celo latinsko šolani Stadler samo še v vrsto kravih strankarjev — slabostojnih. G. doktor Kuncj je glede politike precej miren i nbaš radi tega uživa tudi sedaj več ugleda kot pa poprej, ko je javno vrlet dr. Kukovčevu pomoljeno politično lajno. Tako je v naši zakotni politiki. Za našo po celem Spodnjem Štajerskem znano božjo pot Sv. goro smo naročili nove zvonove in jih prav z radostjo pričakujemo. Ako bo sprejel »Gospodar« ta moj prvi dopis, bom še poročal v prihodnji kaj več.

Molitvenik, najlepši in najcenejši, je dr. Zdešarjevo »Navodilo za pravo pobožnost do Matere božje.« — Cena vezanemu izvodu šest dinarjev po pošti en dinar več. — Dobi se v TISKARNI SV. CIRILA v Mariboru, pri Slogi v Ljubljani na Poljanskem nasipu 10, in po drugih knjigarnah. Kdor kupi skupaj vsaj 10 izvodov, dobi 15% popusta. 660

Zgodba o nevidnem človeku. V »Straži« je izhajal skozi mesece podlistek pod zaglavjem »Zgodba o nevidnem človeku.« Zgodba je v zelo lepi slovenščini in predvedena iz angličtine in je po svoji vsebini zelo zanimiva naše naročnike in čitatelje. Tiskarna si je sedaj preskrbela ponatis te mične zgodbe in je izšla že tudi knjiga, ki se dobi za 7 dinarjev v prodajalni Cirilove tiskarne. Knjigo zelo toplo priporočamo vsem bralnim društvom.

MALA OZNANILA.

Lepa dvolastna kmetija z vinčarijo, nad 60 oralov zemlje z dobrimi njivami, velikim sadonosnikom in obširnim gozdom se proda. Cena 500.000 D. Proda se tudi delno. Naslov v upravi. 1037 2-1

Zagač, samski in priden, se sprejme takoj pri Stefanu Kumparič, umetni mlin in žaga, Razkrižje p. Strigova v Medjurju. 1054 3-1

Harmonij, najsolidnejše konstrukcije, na 5 oktav in 4 registre je na prodaj pri E. P. v Mariboru, Gosposka ulica 58, I., desno. 1030

Prostor za trgovino z mešanim blagom, na prometnem kraju v mestu ali na deželi z inventarjem ali brez, se išče. Lastnik, kateri s takim prostorom in primernim kapitalom razpolaga, se sprejme tudi kot kompanjon, četudi ni strokovnjak. Oglasi pod »Le-pa prilika« na upravo lista. 1063 3-1

Dekla, katera zna voditi gospodinjstvo, se takoj sprejme. Naslov v upravi. 1064

Vinogradniki pozor! Gostilno hišo, gospodarsko poslopje pri cerkvi v Studencih, takoj prodam. Segovič, Studenci pri Mariboru, Slomškova ulica 5. 1065

Dobro ohranjena stara stiskalnica na prodaj. Naslov v upravnistvu. 1061

Kolje, cepano, več vagonov, zamenja za dobro vino ali vinski mošt trdka Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25. 1060 2-1

Proda se bencin-motor 16 HP, 8 in 4 HP. Hetzl, Pod mostom 9. Maribor. 1059 2-1

Zidana hiša, hlev, svinjak, pol ure od Ptuj, se takoj prodaja za 40.000 D. Jožef Junger, pismonoša, Ptuj. 1062

Prodam radi selitve električno benčansko žago s hišnim poslopjem in kovačnico, z električno razsvetljavo, v prometnem kraju, pet minut od kolodvora. Drugo pove lastnik Josip Sernko, Rače pri Mariboru. 1056

Na prodaj so suho cepljene trte in sicer najbolj rodovitne prve vrste. V zalogi je tudi v koreninjeni divjak Riparia Portalis in Götthe št. 9. Kdor si želi lepe in močne trte naročiti, naj se takoj oglasi pri Francu Slodnjaku, trtnar, pošta Juršinci pri Ptuj. Za odgovor naj se priloži znamka. 1058 4-1

Majar s petimi delovnimi močmi se sprejme blizu Maribora, Lininger, Koroševa ul. 32. 1057 2-1

Pletarje izurjene sprejme proti dobri plači od komada Pletarna v Strnišču, Slovenija r. z. z o. z. Stanovanje preskrbljeno. Delo stalno. 1028

Sadno drevje, breskve, divjaki. Ameriški ključ, cepljeno trsje nudi Dolinšek, St. Ilj pri Velenju. 1005

Prodaj hišo, primerno za eno družino, 1 oral posestva. ¼ ure od Celja ali 5 minut od postaje Petrovče. V stanovan je kupec lahko takoj vseli. Interesenti naj vpošljejo svojo addresso pod »Hiša—Celje—Petrovče« na Aloma Company. 1011 3-1

Kupim nekaj vagonov zdravilnih hmelovk (drogov), dolgost 7—9 m. Cenjene ponudbe na upravo lista. 982 4-1

Hiša v St. Juriju ob južni železnici, zidana, obstoječa iz 3 sob, kuhinje in 2 kleti, zraven hiše lep vrt in sadonosnik, se pod ugodnimi pogoji proda. Hiša je pripravna za kakega obrtnika ali vpokojenca. Natančnejše podatke pri lastnici Mariji Pelko, Novake 61, pošta Studence pri Poljčanah. 993 3-1

Proda se veliko posestvo, obstoječe iz 102 johov zemlje — lepa hiša in gospodarska poslopja, dobro obdelan, poltrugi jeh obsegajoč vinograd in sadonosnike, rodovitne njive in travniki, razsežni gozdovi z vsakovrstnim lesom in pašniki — oddaljeno pol ure od glavne ceste. — Proda se tudi vsake vrste les brez posestva, kakor tudi posamezne parcele brez celega posestva. Poizvedbe osebno na licu mesta Raštanj 3, p. Koprivnica pri Rajhenburgu (postaja). 1003

Ugodna prilika! Hiša s kletjo, hlevom in lopo, vse v dobrem stanju, se po ugodni ceni prodaja. Zraven tudi sadonosnik in dva vrta. Leži blizu okrajne ceste, pol ure od farne cerkve Cadram pri Konjicah. Pripravno za kakega obrtnika. Vprašati je vsak dan od 8. do 5. ure popoldne pri lastniku Kohne Karol, tovarna usnja Laurich, Konjice. 1001 2-1

Proda se malo rabljena kompletne železna stiskalnica dva in pol metra visoka, pripravna za grozdje in sadje. Cena 10.000 K. Naslov v upravnistvu. 944 5-1

Proda se umetni mlin na stalni močni vodi, pekarna z branjarijo in gospodarsko poslopje z svojo električno lučjo, štirje vrtovi. Proda se pekarna z dvema vrtoma tudi posebej. Pridela se 11 hl vina in 23 hl jabolčnika. Košnje za eno govedo, cena ugodna. Naslov v upravnistvu. 713

Renomirana trgovina dežnikov

ANT. FORNARA vd. 1-2 1c53

USTANOVLJENO 1902

CELJE

Glavni trg 15

in

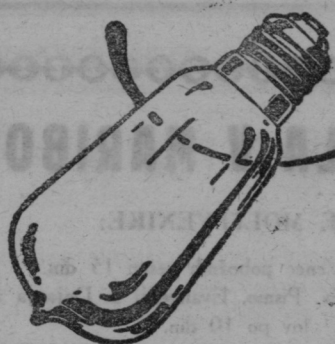
E. PEČNIK

Popravljalnica dežnikov

Najboljši dežniki! — Za nas se ne hauziraj!

Popravila najsolidnejše! — Za nas se ne hauziraj!

Vertex

šafarja, zanesljivega, energičnega, delavnega ter oženega, sprejme za takoj pod ugodnimi pogoji Fric Zemljič, velevinogradnik, Ljubomer. Ponudbam naj se po možnosti priloži poleg prepisov spriceval tudi slika. 3-1

Hišni mizar se sprejme v službo javne bolnice v Mariboru. Več se izve pri upravi bolnice. 1046 2-1

Sprejemam za takoj eno pridno in pošteno kuharico srednje starosti, katere zna opravi tudi druga hišna dela. Prednost imajo one iz dežele. Hrana in stanovanje v hiši. Dobra mesečna plača po dogovoru. Oglasiti se je pri A. Polanc, valjni mlin, Radeče pri Zidanem mostu. 994 3-1

Sprejme se učenka, zmožna oba jezika. Hrana in stanovanje v hiši. E. Berna, trgovina čevljev v Celju. 921 3-1

Oprijeto trte vkoreninjenih vijakov in sadna drevesca vseh najbolj rodovitnih in priporočljivih vrst oddaja že sedaj v jeseni po ugodni ceni dobro in zanesljivo blago. Za pismen odgovor je treba priložiti znamko. Alojz Grnar, posestnik in tržar, Zagorci, posla Jarsinci p. P. 1083 4-1

Prodaja se posestvo, okoli 84 aralov zemljišča, polovica je gozd in sicer smreka, bor, hrast, bukva itd.; druga polovica travnik, njive, sadovnjak. Vsa govedarska posredstva. V najlepši okolici. Prodaja se zaradi priložnosti na drugo posestvo prav na meji za 400.000 D. Anton Greinšek, posestnik, Novake p. Novice, pošta Vojnik. 1083 4-1

Posedba se prodaja v Razvanju št. 92, obstoječe iz hiše. Okoli hiše obširna lep sadni vrt, vinograd in gozd skupaj 3000 m². K hiši spada tudi 2 ure sadlarskega 1/2 m² vrtu. Gleda 92.000 D. Posedba se prodaja po priložnosti. Posedba se prodaja po priložnosti. Posedba se prodaja po priložnosti. 1083 4-1

Prodaja se nekaj parov čebol in salomon in paviljoni. Frančič, posestnik, Jarmeni. 1083 4-1

Prodaja se posestvo od 4 do 12 aralov z dobrimi njivami, sadovnjakom ali tudi vinogredom in mešče v bližini prometnega kraja: mesta ali vrga. Ponudbe na G. P. Prista, poštno ločeno. 1012

Opokarna

JAKOB MATZUN, Ptuj

Opoka

vseh vrst

Apno

Cement

Premog

Opokarna

JAKOB MATZUN, Ptuj

Opoka

vseh vrst

Apno

Cement

Premog

Brzo-brzo

na vlak v Celje v veletrgovino R. Stermecki, kjer kupite letos

SUKNO

za moške in volneno za ženske obleke, parhent, belo, pisano in rujavu platno, kakor tudi vso drugo manufakturno robo po čudovito nizkih cenah. V lastnem interesu se vsakemu priporoča, da enkrat poskusi kupiti v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros-cene. 536

TOVARNA KANDITOV

FR. ROZMAN

MARIBOR, — ALEKSANDROVA CESTA 3
priporoča

vse vrste kanditov (bonbone) po najnižjih brez konkurenčnih cenah!

Zahtevajte cenike!

Telefon 436

Telefon 436

za vino vedno v zalogi pri

Sodi

za vino vedno v zalogi pri **FRAN REPIČ**, Ljubljana, Trnovo

Brzojavne droge in trame

v vsaki množini franko vagon Slovenija, kupimo in prosimo ponudbe pod: «Lombardija» na Anončni zavod Drago Beseljak, in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 1002 3-1

KUPUJEM

po najvišji dnevni ceni rezane in izpadene lase.

IZDELJUJEM

in prodajam kite in vsa lasna dela

M. Fettich-Frankheim, česalni salon za dame. Maribor, Stalna ulica 2. 833 10-

Lesernig-ova škropilnica

je dosedaj najbolj priljubljena in torej najboljša škropilnica za uničevanje peronospor. — Ker se jo posnema, se opozarjajo cenjeni vinogradniki, da je ona prava, ki nosi poleg stoječo varstveno znamko. — Ta znamka je za slo JUGOSLAVIJO uradno prijavljena. Edino zastopstvo za Slovenijo:

J. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova c. 45/II.

FIZOL

Rebim vsake količine fizola, rdečega — mandolin in kecka. Ponudbe z vzorci, prosim, da se pošljejo na Agenturni in komisionalni posao Pavaa Fiorelli, Senjsko Primerje. 1086 3-1

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE**

12-149
priporoča svojo bogato zalogo dežnikov do našega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

Tomasovo žlindro

z jamčeno vsebino 17—18 odstot. fosforove kisline, najfinije zmleto, nudi svojim podružnicam in udom po 170 D za 100 kg v celih vagonih franko Ljubljana

Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani.

Vsa druga umetna gnojila, močna krmila itd., stalno na zalogi. 981

Realitetna pisarna

Arzenšek & Comp.

družba z o. z.

Celje, Kralja Petra cesta 22

ima na prodaj: hiše, vile, graščine, gostilne, trgovine, vsakovrstna kmetijska posestva, gozdna in veleposelstva, žage, mlarne itd. 939 10-1

Sodar PICHLER

Francišanska ulica 11 (pri metroizkusnem uradu)
se priporoča za vsa dela sodarske stroke ter za vse vrste novih in starih sodov po najnižjih cenah. 978

Izšla je

BLAZNIKOVA

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto

1924

ki ima 366 dni.

«Velika Pratika» je najstarejši družinski koledar, koji je bil najbolj vpoštrevana že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 din., kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

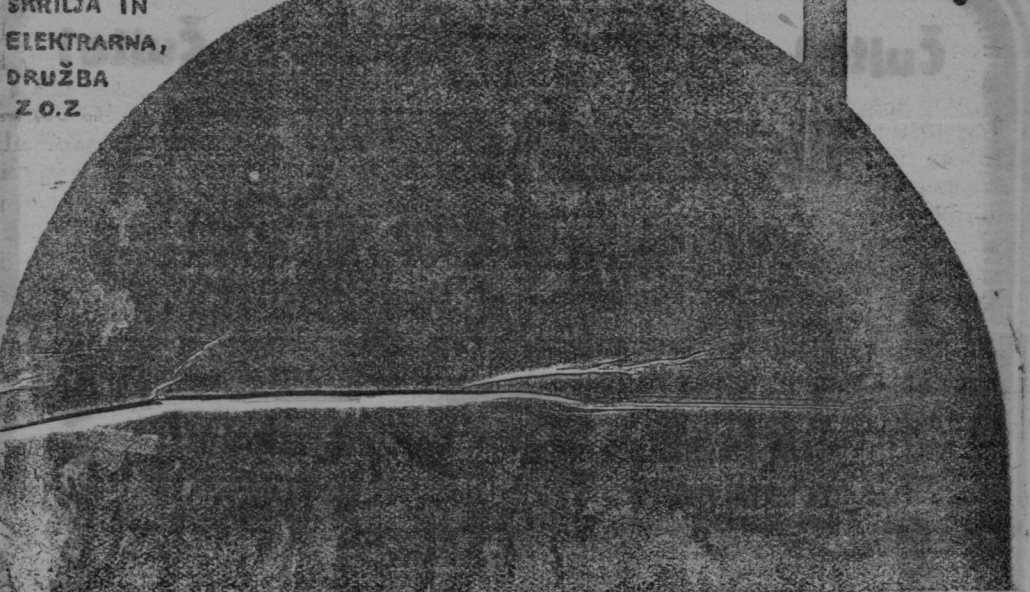
J. Blasnika naslednikov, tiskarna in litografski zavod, Ljubljana, Breg 12. 1040 5-1

KAMENIT

TOVARNA UMETNEGA ŠKRILJA IN ELEKTRARNA, DRUŽBA Z.O.Z.

LAŠKO

Slovenija

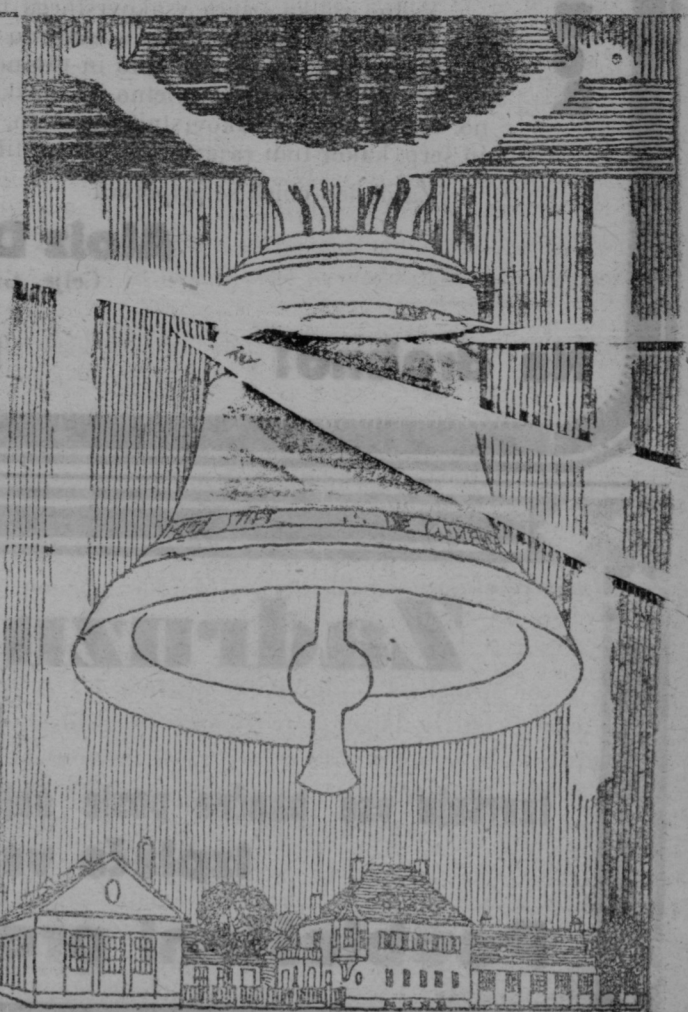
Prva in edina livarna zvonov v Mariboru, ki je v popolnem obratu.

Najboljši material

Dosedaj se vojni nad 100.000 kg izdelavajo.

Mnogo priznanj!

Obiščite našo tovarno v Melju, Motherjeva ulica št. 15 in se prepričajte se o kakovosti naših izdelkov!

INŽ. I. & H. BÜHL, MARIBOR,

Motherjeva ulica 15.

Ustanovljena od Joh. Denzel okoli leta 1890.

INGER ŠIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih.
Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 5, II. k.
Filijalka; MARIBOR, Šolska ulica šte. 2.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno
manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHKE
Maribor, Gosposka ulica št. 10.
!!! Perje za postelje !!!

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri „BELEM VOLU“

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenši s 1. julijem 1923 po:

6% brez odpovedi,
6 1/8% proti enomesečni odpovedi,
7% proti trimesečni odpovedi,
7 1/2% proti šestmesečni odpovedi,
8% proti enoletni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davek plačuje
posojilnica sama.

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
posode, svetilk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.
Najsolidnejše cene in točna postrežba.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) ZA OTROKE

Kvišku srca 27, 36, 39 in 40 din.
Rajski glasovi 38, 50 in 52 din.
Priatelj otroški po 6.50 in 7.50 din.
Ključek nebeški po 20 in 30 din.
Angel varih no 11 din.

b) ZA ODRASLE

Bogomila po 15, 20, 25 din.
Pobožni kristjan po 12 din.
Češčena Marija po 14, 48, 60 din.
Marija varhinja po 10, 36 din.
Sv. Alojzij po 15, 34 din.
Nebesa, naš dom po 42 din.
Skrb za dušo po 15, 22, 30 din.
Sv. ura (velike črke) 12, 15, 30 din.
Mali duhovni zaklad (velike črke) 12 din.
Marija Kraljice 42 din.
Venec pobožnih molitev po 40 din.

Venec pobožnih pesmi 15 din.

Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov po 10 din.

Kvišku srca! Pesmarica (zl. obr.) 15 din.
Premišljevanja za celo leto I. in II. del 32 dinarjev.

Družba vednega češčenja. Dve molitveni uri 3 din.

Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src 5 din.

Vir življenja 18 din.

Duša popolna 20 din.

Duša spokojna 20 din.

Bog med nami 12 din.

Večno življenje (rdeča obreza) 24 din.,
(zlata obreza) 33 dinarjev.

Slava Gospodu 18 dinarjev.

Nebeška hrana I. in II. del 15 din.

Priprava na smrt 16 din.

Na drobno!

Na debelo!

Manufakturno blago

po najnižjih cenah pri tvrdki

IVAN KOS, CELJE,

Prešernova ulica št. 17.

586

Na drobno!

Na debelo!

Čujte!

Čujte!

Ne zamudite
ugodno priliko!

Pojdite pri nakupu manufakturnega blaga v staro-
znano trgovino

CELJE,
tik farne cerkve

CELJE,
tik farne cerkve

Vsled ogromnega nakupa iz prvih inozemskih tvornic se prodaja samo trpežno ter sveže blago po nizkih cenah.

Vedno velika izbira vsakovrstnega manufakturnega blaga kakor: moško ter žensko sukneno in volneno blago, vsakovrstne tiskanine, belo in pisano platno, rujavo kotenino, čajni, nogavice, letno in zimsko perilo. Posebno velika izbira vsakovrstnih svilenih, polsvilenih rut in šerp, kakor tudi čajgastih in barhastih rut.

Za obilen obisk se priporoča

Aloiz Drolenik

Celje, Glavni trg 9.

Na drobno!

Na debelo!

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA

V MARIBORU, STOLNA ULICA šte. 6, reg. z. z. n. zav.

obrestuje od 1. avgusta 1923 navadne hranilne vloge, katere se
zamore vsak čas dvigniti, po

6%.

Stalnejše vloge po dogovoru.

Somišljeniki, širite naše liste!

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkvalitetneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.
Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.